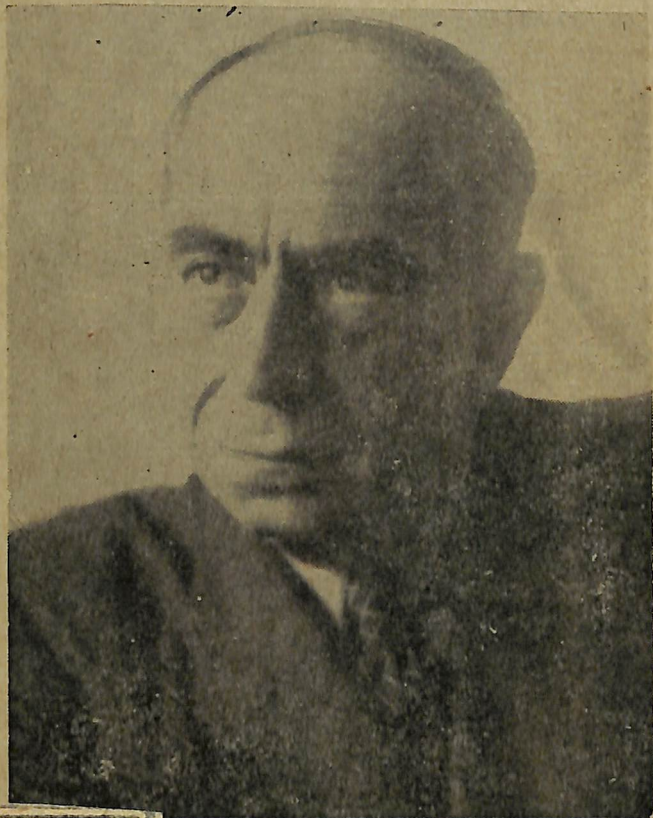

ՀԱՅ ԱՊՐԻՍ ՓԵՍԱՍ
ԲԱՐՈՅԱԼԻՑ ՏՐԱՄԱ-ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ
ՀԵՂԻՆԱԿ

891.99

Ե-60

Լ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

1937

Տպարան ՆԵՂՈՅ Գահիրէ

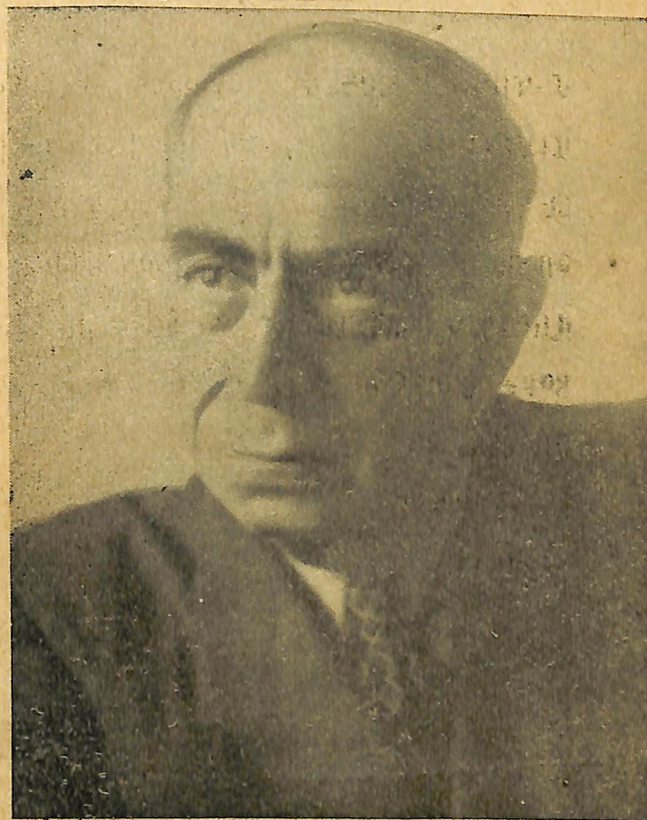
6 NOV 2011

891-99

7-60

ՀԱՏ ԱՊՐԻՍ ՓԵՍԱՍ

ԲԱՐՈՅԱԼԻՑ ՏՐԱՄԱ-ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ
ՀԵՂԻՆԱԿ

Լ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

1937

Տպարան ՆԵՂՈՍ Գահիրէ

6076

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՄԱԿԱՐ ԳԸՄԳԸՄԵԱՆ	Համես վանառական
ԱՆԱՀԻՏ	Մակարի դուստր
ՍԵՐՈԲ ԳԸՄԳԸՄԵԱՆ	Մակարի եղբայր
ԹՈՐՈՍ	Գրմգրմեաններու ծառան
ՎԱՐԴՈ ԿՈՐԿՈՏԵԱՆ	Անահիտի սիրահարը
ՏՕԲԹ. ՍԱՐԳԻՍՕՅ	Վարդոի սան բժիշկը
ՄՈՒՇԵՂ	Դեղագործ
ՏԷՐ ՄԱՐԳԱՐ	Թաղին ֆահանան
ԱԲՐԱՀԱՄ	Ժամակոչ
ԹԱԳՈՒՀԻ	Թորոսի նշանածը

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

111 73-57

ՃԱՏ ԱՊՐԻՍ ՓԵՍԱՍ

Ա. ԱՐԱՐ

Տեսարանը կը ներկայացնէ Մակար Գրմգրմեանի սան մէջ, համեսօրէն կահաւորուած սրան մը: Աջ ու ձախ ու խորը դուռներ եւ աջ կողմը պատուհան մը:

ՏԵՍԻԼ Ա.

ԱՆ Ա. ՀԻՏ - ՍԵՐՈԲ

ՍԵՐՈԲ. (Անահիտ, որ քիկնաքոռի մը վրայ նստած կ'արտասուէ) Այլ բաւական է աղջիկս, այնքան լացի՛ր որ վերջապէս զիս ալ յուզեցիր: Տղայ մի ըլլար և ինծի մօտիկ ըրէ: Ես ամէն բան պատրաստած՝ և ամէն զոհողութիւն ըրած եմ քու երջանկութեանդ համար:

ԱՆՀՏ. Երջանկութի՛ւն: Այս պայմաններուն տակ ի՞նչպէս կ'ուզես որ երջանիկ ըլլամ հօրեղբայր: Չե՞ս տեսներ հայրս որքան կը հակառակի:

ՍՐԲ. Ա՛խ, եթէ ողորմած հոգի մայրդ ողջ ըլլար, այս գործը մինչև տատեղուանքը չէր հասներ:

ԱՆՀՏ. Եթէ փողոցային մէկը ընտրած՝ կամ անարժան մէկու մը կ'ապած ըլլայի սիրտս, այն տատեն հայրս իրաւունք կ'ունենար: Ըսէ՛ հօրեղբայր, յանցա՞նք է ըրածս:

ՍՐԲ. Ի՞նչ ըսեմ աղջիկս. ըրածդ սխալ բան չէ,

բայց հայրդ տիք գլուխ մարդ է: Նորէն կը կրկնեմ, դուն անհոգ եղիր, ես այս գործը պիտի կարգադրեմ: Եղբայրս անանկ տիւպառայի մը պիտի բերեմ, որ հարուածը ուրկէ գալը ինքն ալ չպիտի հասկնայ:

ԱՆՀՏ. (Ուրախ) Իրա՞ն կ'ըսես հօրեղբայր: Ախ, եթէ կարենայիր հայրս համոզել և գործը յաջողցնել, այն ատեն կեանքիս մինչև վերջին օրը երախտապարտ կ'ըլլայի քեզի:

ՍՐԲ. Ատ ի՞նչ խօսք է Անահիտ. երախտապարտ ի՞նչ ըսել է: Մենք օտարներ չենք. եղբօրս աղջիկը իմ ալ գաւազան ըսել է: Այս գործը գլուխ հանելը իմ պարտականութիւնս է և ան ալ ինպատ քեզի:

ԱՆՀՏ. (Հօրեղբօր վիզը փաթաւելով) Ախ հօրեղբայր, որքան բարի ես: Կը յուսամ որ պիտի յաջողիս:

ՍՐԲ. Հարկաւ պիտի յաջողիմ: «Տինսիղին հագեցնեման իմանալդ կէլիր» կ'ըսեն: Մենք առ մազերը տէյրմէնը չի ճերմկցուցինք: Միայն աղջիկս քիչ մը համբերէ և գոհ պիտի մնաս:

ԱՆՀՏ. (աւելի մտաւորիկ) Ըսէ հօրեղբայր, վարդօն գեղեցիկ երիտասարդ չէ՞:

ՍՐԲ. Թէ գեղեցիկ է և է թէ խելացի: (Կատակելով) Եթէ ես ալ աղջիկ ըլլայի, առանց վարանելու զինքը ամուսին կ'ընտրէի:

ԱՆՀՏ. Հայրս կ'ըսէ թէ ձկնորսի աղայ է եղեր և մեր ընտանիքին մօտ կազմելը մեզի մեծ անպատուութիւն:

ՍՐԲ. Ատ ի՞նչ պարապ խօսք: Ձկնորսի աղայ ըլլալը ամօթ է: Եթէ պատմութիւնը խառնենք և նայն իսկ եթէ այսօրուան մեծ գէմքերը նկատի առնենք, պիտի տեսնենք որ չառերուն հայրերը կամ ձկնորս, կամ երկաթագործ, կամ լրագրատաճառ և կամ շատ պարզ ու աղքատ մարդիկ եղած են:

ԱՆՀՏ. Ախ ո՞ւր էր թէ հայրս ալ քեզի պէս մը տածէր. այն ատեն ամէն դժուարութիւն կը հարգուէր: ՍՐԲ. Մի՛ մտահոգուիր Անահիտ: Քանի որ ես ողջ եմ, այս գործը անպայման պիտի կարգադրուի:

ԱՆՀՏ. Իսկ եթէ չկարգադրուի, այն ատեն վանք մը քաշուելով բոլորովին Աստուծոյ պիտի նուիրուիմ: ՍՐԲ. Համբերէ տեսնենք: Խենթ բաներ մտածելու պէտք չունիս: Կարծեմ երջանկութեան օրը շատ հեռու չէ: Մի՛ ստիպեր զիս որ ամէն բան քեզի բացատրեմ: Աս գործը պիտի ըլլայ ըսի լինցաւ գնաց:

ԱՆՀՏ. (ուրախութեամբ հօրեղբօր երեսները համբուրելով) Ուրախութենէս հիմա պիտի խենթեմ:

ՍՐԲ. Հիմա քեզի կարեւոր ըսելիք մը ունիմ: Քանի մը ժամուան համար, պէտք է դուն առ տունէն հեռանաս:

ԱՆՀՏ. Ինչո՞ւ հօրեղբայր:

ՍՐԲ. Ինչո՞ւ և այլն չկայ: Այդպէս պէտք է: Տեղ մը մտածէ ու գնա՛: Յետոյ, մինչև որ ես չի գամ քեզ առնելու, տեղիդ մի շարժիր:

ԱՆՀՏ. Ո՞ւր կ'ընամ երթալ:

ՍՐԲ. Տեղին խըթլըխը չիկայ ես: Անո՞ք զնա: Արդէն երէկ դէմս ելաւ եւ քեզի հարցուց:

ԱՆՀՏ. (խառնելով) Հօրեղբայր, բան մը կ'ընամ հարցնել:

ՍՐԲ. Ի՞նչ կայ աղջիկս, ըսէ տեսնեմ:

ԱՆՀՏ. Այսօր տօն է:

ՍՐԲ. Ինչո՞ւ հարցուցիր:

ԱՆՀՏ. Որովհետեւ այսօր վարդօն գործի չէ գացած: Ծիշդ ժամ մըն է որ պատուհանին առջեւ նստած հոս կը նայի:

ՍՐԲ. Այո՛, հրէից տարեգլուխ է: Պանքաները և հրէական բոլոր հաստատութիւնները դոց են:

ԱնՀՏ. Ես ալ կը մտածէի թէ արդեօք հիւսնդ է:
ՍՐԲ. Դող մեղլար աղջիկս: Առտուն կանուխ
զինքը տեսայ. բիժամայով պալքօնը նստած թերթ կը
կարդար կոր:

ԱնՀՏ. Ուրեմն հօրեղբայր, ես հիմա ի՞նչ պէտք է
ընեմ:

ՍՐԲ. Դիւսարկդ դրածիդ պէս Անժէլին կ'երթաս:

ԱնՀՏ. Իսկ ցերեկուան ճաշս...

ՍՐԲ. Եթէ ուշանամ հոն կը ճաշես:

ԱնՀՏ. Ուրեմն երթամ պատրաստուիմ (աջի սեն-
եակը կը մտնէ):

ՍՐԲ. (առանձին) Խեղճ աղջիկ: Այս օրերս որքան
ալ նիհարցաւ: Եթէ այսպէս շարունակէ, կը վախնամ
որ անկողին իյնայ: Բայց ո՛չ, այս աղջիկը պէտք է
գոհացում գտնէ: Ամէն բան աչքս առած եմ, միայն
թէ ծրագիրս յաջողէր:

ԱնՀՏ. (մտնելով) Ահա հօրեղբայր, գլխարկս դրի
ու անմիջապէս կը մեկնիմ:

ՍՐԲ. Լաւ. ցտեսութիւն աղջիկս:

ԱնՀՏ. Յտեսութիւն հօրեղբայր: (Երեսները տոյե-
լով) Խոստումդ չի մոռնաս իմ անուշիկ հօրեղբայրս:
(կելլէ):

ՍՐԲ. (առանձին) Սիրելի ի՞նչ դժուար բան է ե-
ղեր: Կարծեմ սիրել և չսիրուելը աւելի դժուար է:
Ինչ և իցէ, գոնէ ես կեանքիս մէջ այդ դժբախտու-
թիւնը չունեցայ: Ո՛չ սիրեցի և ոչ ալ սիրուեցայ:
Թորոսը ո՛ւր է արդեօք, ժամ մըն է մէջտեղ չի կայ:
(Մեջտեղի դուռնէն կանչելով) Թորո՛ս, Թորո՛ս:

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՍԵՐՈՒՐ - ԹՈՐՈՍ

ԹՐՍ. (դուրսէն) Հրամայէ էֆէնտիս:

ՍՐԲ. Քիչ մը հոս եկուր:

ԹՐՍ. (դուրսէն) Շատ աղէկ:

ՍՐԲ. Աս ալ ճամբենք որ գլուխնիս հանդարտ

ըլլայ:

ԹՐՍ. (մտնելով) Ի՞նչ կը հրամայէք էֆէնտիս:

ՍՐԲ. Դուն անցեալ օր մէկ օրուան արձակուրդի
մասին խօսած էիր: Այդ արձակուրդը այսօր կրնաս
առնել:

ԹՐՍ. (ուրախ) Իրա՞ւ կ'ըսէք: Շնորհակալ եմ է-
ֆէնտիս: Աս ինչ հրաշալի ղուգադիպութիւն. Աս-
տուծմէ մալ ուզելու էի: Այսօր ես ալ բարեկամներէս
մէկուն տունը հրաւիրուած էի, աղջիկ մը տեսնելու
համար:

ՍՐԲ. Դեռ այդ գաղափարին վրո՞յ ես: Վաղ ան-
ցիր Աստուածդ սիրես սա ամուսնութենէն:

ԹՐՍ. Ինչո՞ւ վաղ անցնիմ էֆէնտիս: Աստուծոյ
կամքը թող օրհնեալ ըլլայ: Սուրբ գիրքը կ'ըսէ. «Ա-
ճեցէք և բաղմացարուք»:

ՍՐԲ. Քանի որ Սուրբ գիրքը այդպէս կ'ըսէ, ա-
ռանց վայրկեան մը կորսնցնելու աճէ՛ և բաղմացիր:

ԹՐՍ. Եթէ չպիտի կարենամ ինծի համար բոյն
մը չիտել, ի՞նչ կ'արժէ ուրեմն այս չարչարանքս:

ՍՐԲ. Ըսել է անպայման կ'ուզես ամուսնանալ:

ԹՐՍ. Հարկա՞ւ էֆէնտիս: Ամուսնութիւնը լաւ
բան է: Կին մը ունենալ, ձագուկներու տէր դառնալ,
մանաւանդ իրիկունքը յոգնած դադարած տուն երթալ
և մատամային հետ դէմ դէմի քանի մը հատ կոնծել:
Ի՞նչ քէյֆի բան:

ՍՐԲ. Պապով՝ Թորոս: Երբեմն լաւ տրամաբանուած խօսքեր ունիս, բայց երբեմն ալ ապուշ բաներ շատ կ'ընես:

ԹՐՄ. Ներողութիւն էֆէնտիս, մարդս կատարեալ չի կրնար ըլլալ: Եթէ մէկ կողմս ապուշ չըլլար, փոխանակ ծառայ ըլլալով, այսօր կամ նախարար, կամ առնուազն մեծ հաստատութեան մը տնօրէնը կ'ըլլայի:

ՍՐԲ. Լա՛ւ, լա՛ւ: Քանի որ աղջիկտես պիտի երթաս, առ սա յիսուն զրուշը, թող քովդ մնայ. կարելի է բացառիկ բանի մը պէտքը կ'ունենաս:

ԹՐՄ. (դրամը առնելով) Շնորհակալ եմ էֆէնտիս: Աստուած ձեզի երկար կեանք պարգեւէ: Հայր Աբրահամին պէրէքէթը քէսէներնուդ մէջը ըլլայ:

ՍՐԲ. Շնորհակալ եմ:

ԹՐՄ. Ուրեմն կրնամ մեկնիլ պարոն Սերոբ:

ՍՐԲ. Այո՛: Եթէ գիշերը չվերադառնաս, վաղը առաւօտ կանուխ եկուր:

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՍԵՐՈԲ (յետոյ) ՄԱԿԱՐ

ՍՐԲ. Աս ալ եղաւ: Հիմա անցնինք ամենէն կարեւորին: (Աջ կողմի պատուհանին մօտենալով, մեկու մը «էջ մը սպասե»ի նշանը կ'ընէ): Արդեօք հասկցա՞ւ ըսածս... հարկաւ հասկցաւ. ստատանային ջարժիս հագցընող մարդ է: Եղբայրս ո՛ւր մնաց. կէս ժամէն կը վերադառնամ ըսաւ. ինչո՞ւ ուշացաւ արդեօք: Գործերը տակնուվրայ են. խեղճին խելքը գլուխը չէ: Աս ամենուն վրայ խոշորկէկ սարքիս մըն ալ մենք պիտի փաթթենք գլխուն: (ոսֆի ձայն) Կարծեմ ինքն է: (Մակար կը մտնէ) Ո՛ւր մնացիր եղբայր, ինչո՞ւ ուշացար:

ՄԿՐ. Փաստաբանին հետ բաւական առինք տըւինք: Քիչ մնաց որ հետը փորձանքի պիտի մտնայի: Արդարութիւն չէ մնացեր աշխարհիս վրայ: Մինչեւ հիմա ավուճով դրամս առաւ և դեռ համարձակութիւնը ունի այսօր ինծի ըսելու թէ՛ եթէ գործը այսպէս ընթանայ, այն ատեն դատերնիս կը կորսուի: Քանի որ ատանկ էր, ինչո՞ւ ստանձնեց գործը: Եթէ դատի մը ամէն մանրամասնութիւնները նախատեսելու կարողութիւնը չունի, ինչո՞ւ փաստաբանութիւն կ'ընէ. թող երթայ խասապութիւն կամ պախալութիւն ընէ:

ՍՐԲ. Կը տեսնեմ թէ բաւական սրտնեղած ես եղբայր, անոր համար հիմա մանրամասնութեան պիտի չի մտնեմ հետդ:

ՄԿՐ. Աւելի լաւ: Ո՛չ դուն հարցուր և ոչ ալ ես պատասխանեմ: Արապ սաչի գործ մը. մէջէն ելլուելիք բան չէ:

ՍՐԲ. Է՛հ ի՞նչ պիտի ընես, պիտի համբերես: Եւ յետոյ, հիմակուընէ այդքան յուսահատելու պէտք չունիս, քանի որ դեռ չես գիտեր թէ գործը վերջնականապէս ի՞նչ գոյն պիտի ստանայ:

ՄԿՐ. «Կէօրիւնէն քէօյ գըլավուդ իսթէմէզ» կ'ըսէ տաճկերէն առածը: Քանի որ ատանկ քեաղըտ խավափիի մը ձեռքը ինկեր ենք, հապը կըլլեցինք ըսել է:

ՍՐԲ. Փոխէ փաստաբանդ եղբայր, քանի որ շատ ուշ չէ դեռ:

ՄԿՐ. Ատ ալ մտածեցի, բայց ատիկա ալ ընելու համար նորէն դրամի պէտք կայ: Քանի մը հարիւր ոսկի ալ ուրիշին ա՛փը դնենք, կրկին այբ բեն գիմի սկսելու համար:

ՍՐԲ. Բայց անճարակ փաստաբանի մը խաթերը համար, քանի մը հազար ոսկի կորսնցնելն ալ խելացի

գործ մը չէ կարծեմ: Ինչ որ ալ ըլլայ, խոհեմութիւնը կը պահանջէ որ երկու չարեաց փոքրագոյնը ընտրուի:

ՄԿՐ. Այս ամենը չէր բաւեր, մէյ մըն ալ այսօր դէմս ո՞վ ելլայ աղէկ:

ՍՐԲ. Ո՞վ:

ՄԿՐ. Վարդօ ըստած խայրառակը: Փողոցին անկիւնը կեցած, կովի պէս երեսս կը նայէր կոր: Հաւատայ Սերոբ, եթէ սա տունը սեփականութիւնս չըլլար, անմիջապէս ձգելով ուրիշ տեղ մը կը փոխադրուէի: Եթէ ձէնէնէմ երթալ պէտք ըլլար, կ'երթայի, այդ անօրէնին ձեռքէն ազատելու համար:

ՍՐԲ. Ի՞նչ օգտակարութիւն կրնայ ունենալ տուն փոխելը, քանի որ երթալիք տեղերնիս ալ կրնայ գալ: Քիչ մը խոհեմ ըլլանք եղբայր և այս գործին ճար մը մտածենք:

ՄԿՐ. Ի՞նչ... բռնեմ աղջիկս իրե՞ն տամ. լսողը ի՞նչ կ'ըսէ: Մակար Գրմգրմեան մը, ձկնորսի մը զաւակը փեսայ առնէ... նե՞րաէ պու պօլլըք:

ՍՐԲ. (նեմելով) Խօսելիք շատ բան կայ, բայց ինչպէս ըսի, հիմա սիրտդ նեղուած է. ուրիշ օր մը հարկաւ կը տեսնուինք այս մասին:

ՄԿՐ. Ի՞նչ որ ալ ըլլայ, որոշումս որոշում է: Պանքայի հինգ փարանոց պաշտօնեայ մը ինծի փեսայ չի կրնար ըլլալ:

ՍՐԲ. (պատահական «եկու»ի նշան կընէ) Առաջին անգամը չէ որ կը վիճաբանինք այս մասին: Ես քու յամոռ բնաւորութիւնդ լաւ կը ճանչնամ: Միայն սա չափը ըսեմ որ, ուէ գործի մէջ, բարկութեամբ ճամջալի ելլողը, միշտ վեճալով դուրս կ'ելլէ: Աս հազարաւոր ոսկիներուն պարագան ալ նոյնը չէ՞ միթէ: Ահա՛ այսօր փաստաբաններու քմահաճոյքին խաղալիկ

դարձած ես: Բեզի քանի քանի անգամներ խորհուրդ տուի, զգուշացուցի և նոյն իսկ աղաչեցի որ չի մըտնես այդ գործին մէջ, բայց անօգուտ:

ՄԿՐ. Նորէն հին վէրքերը մի բանար. իմ տէրտես ինծի բաւական է:

ՍՐԲ. Եթէ խորհուրդներուս անսայիր, այսօր այս սիրտհատնումները պիտի չունենայիր: Եղբայրներ չե՞նք միթէ: Առեւտրական գործով թէեւ ուէ կապ չունինք իրարու հետ, բայց քու նիւթական կամ բարոյական պզտիկ մէկ անկումդ ինծի մեծ ցաւ կը պատճառէ:

ՄԿՐ. Ատոր վստահ եմ. լաւ կը ճանչնամ քու բարի սիրտդ:

ՍՐԲ. Քանի որ այդպէս է, ինչո՞ւ ուրեմն ահանջ չե՛ս դնել ըսածներուս: Զոր օրինակ, Անահիտի պարագան պզտիկ բան կը կարծես: Ես շատ կը վախնամ որ այդ գործը օր մը մեր գլխուն փորձանք մը բերէ, կամ ընտանիքին պատիւը արատաւորէ:

ՄԿՐ. Ուզածդ ըսէ եղբայր, բայց կ'աղաչեմ, ինծի այդ ամուսնութեան մասին մի խօսիր երբեք:

ՍՐԲ. Ես արդէն խօսելէն ձանձրացայ: Ասկէ ետքը ուզածդ ըրէ:

ՄԿՐ. Ո՛ւր է Անահիտը:

ՍՐԲ. Անժէլին գնաց: Կարելի է ցերեկին ալ հոն կը ճաշէ:

ՄԿՐ. Թորո՞ւր...

ՍՐԲ. Ան ալ, գիտես ա, շաբաթ մըն է գլուխ կ'ուռեցներ կոր, այսօր աղաւթ ձգեցի, ելաւ գնաց: Աղջիկտեսի պիտի երթայ եղեր:

ՄԿՐ. Աղէկ խալթ պիտի ուտէ: Հէմ անանկ սէրսէմին ո՞վ աղջիկ կուտայ:

ՍՐԲ. Ան ալ իր այսրը բան մը կը դռնէ հարկաւ:

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ՎԱՐԴՈ

ՎԱՐԴՈ. (ծպսուած եւ երկու վեցնարուածներ ի ձեռին, կասաղօրէն մտնելով) Ձեռքերը վե՛ր:

ՄԿՐ. և ՍՐԲ. (լեղապասառ) Աս ո՞վ է:

ՎՐԴ. Ձեռքերը վե՛ր կ'ըսեմ ձեզի. ապա թէ ոչ կը կրակեմ: (Երկուքն ալ սարսափահար, ձեռքերն ի վեր կ'առնեն):

ՍՐԲ. (մեկուսի) Աս ի՞նչ անճանաչելիօրէն ծպտուեր է:

ՎՐԴ. (Մակարին) Անունդ ի՞նչ է:

ՄԿՐ. (կակազելով՝ խեղճուկ մը Սերոբին) Ի՞նչ ըսաւ:

ՍՐԲ. Անունդ կը հարցնէ կոր, չուտ պատասխանէ:

ՄԿՐ. (դողալով) Մակար...

ՎՐԴ. Մականո՞ւնդ...

ՄԿՐ. Գըմգըմեան:

ՎՐԴ. (Սերոբին) Իսկ քո՞ւկդ:

ՍՐԲ. Սերոբ...

ՎՐԴ. Մականունդ:

ՍՐԲ. Գըմգըմեան...

ՎՐԴ. Ազգական էք ուրեմն:

ՍՐԲ. Եղբայրս է:

ՄԿՐ. Այո՛, եղբայր եմք:

ՎՐԴ. Դուն լուէ՛, շատ մի՛ խօսիր, միայն քեզի ուղղուած հարցումներուն պատասխանէ: Ամէն բանէ առաջ ըսեմ թէ՛ ես չեմ եկած տուններնիդ թալլելու, կամ դրամնիդ չորթելու, այլ եկած եմ, որպէս պատուաւոր մարդ՝ պատուաւոր գործ մը կարգադրելու համար:

ՄԿՐ. (ցած ձայնով Սերոբին) Սերոբ, ըսէ այս մար-

դուն որ պատուաւոր գործ մը, ասանկ երկու ընկուղի վերով չի կարգադրուիր: (մոռնալով, ձեռքերը վար կ'իջեցնէ):

ՎՐԴ. Ձեռքերը վե՛ր: Եթէ պզտիկ շարժում մը ընես, կեանքդ վտանգուած է: Ո՞վ է ձեր երկուքէն Անահիտի հայրը:

ՄԿՐ. Ես...

ՎՐԴ. Վարդօ կորկոտեան անուն մէկը կը ճանչնաս:

ՄԿՐ. Այո՛, կը ճանչնամ:

ՎՐԴ. Ի՞նչ տեսակ մարդ է:

ՄԿՐ. Հիմա կ'ըսեմ: Բայց սպասեցէք որ քիչ մը չունչ առնեմ:

ՍՐԲ. (ցած ձայնով Մակարին) Աման եղբայր գէշ բան մը չըսես, երկու հատին մէջ տասներկու կապար կայ:

ՎՐԴ. (սպառնական) Պատասխանէ՛:

ՄԿՐ. (կակազելով) Այո... այո... այդ մարդը... շատ մօտէն չեմ ճանչնար, բայց կ'ըսեն թէ լաւ մարդ է:

ՎՐԴ. Ուրիշին ըսածը օգուտ չունի. դուն ի՞նչ կ'ըսես:

ՄԿՐ. Ես իմ կողմէս բան մը չեմ կրնար ըսել:

ՍՐԲ. (մեջ նետուելով) Պատուական տղայ է: Ուսումնական, զարգացած, պարկեշտ, համեստ պաշտօնի տէր, լաւ ապագայ խոստացող:

ՎՐԴ. (Մակարին) Համաձա՞յն ես եղբորդ ըսածներուն:

ՄԿՐ. (ակամայ) Այո՛...

ՎՐԴ. Վարդօն օրիորդ Անահիտը կը սիրէ և օրիորդ Անահիտն ալ՝ Վարդօն: Կ'ուզեն ամուսնանալ իրարու հետ: Կը թոյլատրե՞ս:

ՄԿՐ. Ի՞նչպէս կ'ուզէք որ թոյլատրեմ, երբ ամէն մարդ գիտէ թէ այդ տղան ձկնորսի մը զաւակ՝ և երկու փարանոց պաշտօնեայ մըն է:

ՎՐԴ. Ձկնորսի զաւակ՝ կամ պաշտօնեայ ըլլալը ամօթ է: Կ'ուզես որ ապագայ փեսացուդ անպայման արքայական գերդաստանէ սերած մէկը, կամ միլիոնատէր լո՞րտ մը ըլլայ: Դուն ինչո՞ւ ամուսնացար: Ինչո՞ւ քեզի աղջիկ տուին, քանի որ դուն ալ չըջուն սափրիչի մը զաւակն էիր:

ՄԿՐ. (անակնկալի եկած) Սխալ է. իմ հայրս հարուստ վաճառական էր:

ՎՐԴ. Սուտ կը խօսիս. հայրդ սափրիչ էր և դուն ալ անոր հարազատ զաւակը: Բայց ձգենք հիմա այս կենսագրական նօթերը և անցնինք բուն խնդրոյն: Ես եկած եմ սիրելի բարեկամիս՝ Վարդօի կողմէ, անմիջապէս նշանախօսութիւնը կնքելու համար: Եթէ մերժողական պատասխան տաս, վայրկեանական կորստած ես:

ՄԿՐ. (ցած ձայնով սերօքին) Աս ի՞նչ տարօրինակ առաջարկ է:

ՍՐԲ. Եթէ կ'ուզես որ կաշին իս փրկենք, այո՛ ըսէ:

ՎՐԴ. Շատ սպասելու տանն չունիմ. այո՛ կամ ո՛չ:

ՄԿՐ. (դողալով) Աստուած իմ, սա ի՞նչ փորձանքի հանդիպեցանք:

ՍՐԲ. (վարդօին) Համաձայն է էֆէնտիս:

ՎՐԴ. Ո՛չ, որպէս հայր ինք պէտք է պատասխանէ:

ՍՐԲ. Խօսէ՛ եղբայր, վարանելու ժամանակ չէ:

ՄԿՐ. Բայց ի՞նչպէս կարելի է ասանկ սպառնալիքի տակ աղջիկ նշանել:

ՍՐԲ. Չե՞ս տեսներ, կեանքերն իս մօզէ մը կախուած է:

ՎՐԴ. Դեռ կը վարտի ի՞նչ: (սահմանակը շարժելով)

Ի՞նչ է պատասխանդ:

ՄԿՐ. (կմկմալով) Լաւ, համաձայն եմ:

ՎՐԴ. Խօսքով չըլլար, գործ պէտք է:

ՄԿՐ. Ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ:

ՎՐԴ. Անմիջապէս թողի՛մ մը պիտի ստորագրես: Շո՛ւտ, սեղանին զուլսը անցիր: (Մակար սեղանին առջեւ կը նստի) Դրէ ինչ որ կ'ըսես: (սահմանակը Մակարի զլխուն մօտեցնելով) Դրէ՛:

ՄԿՐ. Կ'աղաչեմ, սա տարձանակը քիչ մը վար առէք, որպէսզի կարենամ գրել:

ՎՐԴ. Դրէ՛, շատ մի խօսիր: Ստորագրեալս Մակար Դրմզրմեան (Մակար կը գրէ) ներկայիւս կը յայտարարեմ թէ, աղջկանս Անահիտի հաճութեամբը և իմ յօժար կամքովս, պարոն Վարդօ Կորկոտեանը փեսայ ընտրած եմ: Եթէ թուականէս մինչեւ մէկ ամիս հարսանիքը չի կատարուի, Պարոն Վարդօ Կորկոտեանի քովս պահ տուած հազար ոսկի հնչիւն դրամը, քսան և չորս ժամուան մէջ իրեն վերադարձնելու պարտաւոր եմ: Ստորագրէ՛: (Մակար ստամբելով կ'ստորագրէ): Լաւ: (Սերօքին ուղղուելով) Դուն ալ որպէս իր եղբայրը և որպէս վկայ, դուն ալ ստորագրէ այս պայմանագիրը:

ՍՐԲ. (վարանիլ ձեւացնելով) Բայց...

ՎՐԴ. Բայց մայց չկայ. ստորագրէ:

ՍՐԲ. Շատ աղէկ: (կ'ստորագրէ):

ՎՐԴ. (թուղքը գրպանելով) Այժմ ես կը մեկնիմ: Պարոններ, այս առթիւ կառավարութեան ո և է դիմում, կամ բարեկամներու տրուելիք ո և է մանրամասնութիւն, կրնայ ձեզի անպատուարեր, կամ նոյն իսկ վտանգաւոր դառնալ: Ուստի լուրթիւնը ամենէն լաւագոյնն է: Թող զաղանիքը մեր մէջը մնայ:

ՍՐԲ. Քանի որ խնդիրը այլեւս վերջացած է, կրնաք ստերկու անհաճոյ դարձիքները գրպանիդ դնել:

ՎՐԴ. Եթէ այսպէս չընէի, Վարդօն կրնար ձեր աղջիկը փախցնել և սարսափելի գայթակղութեան մը տեղի տալ:

ՄԿՐ. (Աչփեր սրբելով) Աստուած իմ, արդեօք երա՞ղ է տեսածս:

ՍՐԲ. Երա՞ղ չէ եղբայր երա՞ղ չէ, դժբախտաբար կատարեալ իրականութիւն է: Բայց կրկին փառք տանք Աստուծոյ որ վաղուան արեւուն տաք ճառագայթները վայելելու արժանի պիտի ըլլանք:

ՄԿՐ. Այսքան տարուան մարդ, ասանկ բան ոչ լսած էի, ոչ ալ տեսած: Կանկաթերեան նշանախօսութիւն: Ահա քսաներորդ դարու յառաջդիմութիւններէն նմոյշ մըն ալ:

ՎՐԴ. Շնորհակալութիւն պարոններ: Ուրախ եմ որ քիչ յոգնութեամբ նպատակիս հասայ: Ուրեմն թոյլ տուէք որ մեծ հաճոյքով և անկեղծ երախտիւք, համբուրեմ ապագայ աներ հօրս պատուական ձեռքերը: (Կեղծ մազը, մօրուքը եւ վերահիւնը կը հանէ):

ՄԿՐ. (մեծ զարմանքով) Վարդօ...

ՎՐԴ. Այո՛, նոյն ինքը, Վարդօ Կարկոտեան, Գլխավոր ընտանիքին ապագայ փեսացուն:

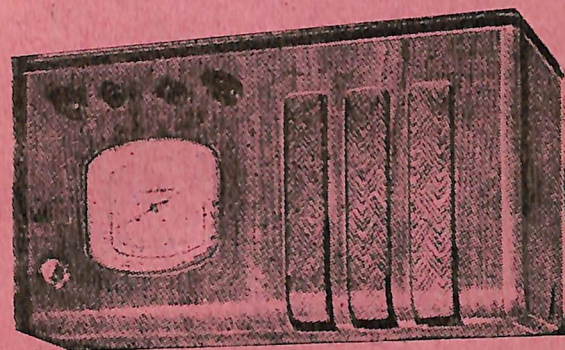

ՎԱՐԱԳՈՅՐ

ԲԱԲԱԶԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

PAPAZIAN & Co. (MUSIQUE)

Գանիք, 9 Մաղրապի փողոց
Աղեքանդրիա, 6 Ֆուա Ա. փողոց
ՀԵՌԱԶԱՅՆ Գանիք 54407
» Աղեքանդրիա 21780

AMERICAN-BOSCH

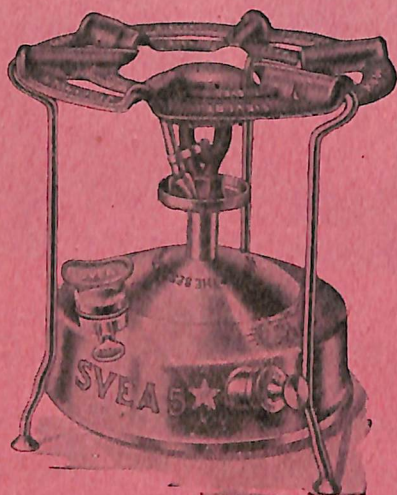
Կատարելագործուած եւ ամէն տեղ համբաւուած
American-Bosch 1938ի ուսփոները
ստացուած են:

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻՉ
ԲԱԲԱԶԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Լ. ՔԵՍԹԷՔԵԱՆ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆ

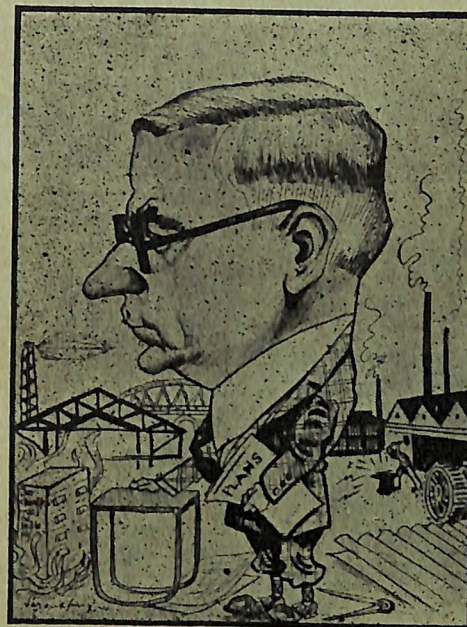
ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԱԹԱՊԱ ԷԼ ԽԱՏՐԱ
Գրասենեակ եւ մթերանոց՝ նախկին Թիբինկ
վանառասան փողոցին մէջ:
Մասնանիւղ՝ Ապս-էլ-Ազիզ փողոց թիւ 43:
Հեռաձայն 52946

SVEA

Ձեր սան համար SVEA մը անհրաժեշտ է: Ան կը գերա-
զանցե ամենէն աւելի նաւնշուած մարմաներն իսկ:
Եգիպտոսի միակ ներկայացուցիչն է
Լ. ՔԵՍԹԷՔԵԱՆ

Լ. ԿՈԿԱՆԵԱՆ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԵՐԿԱԹԵՂԷՆ ԶԻՆՈՒԹԵԱՆՑ

L. GOGANIAN

ԳԱՀԻՐԷ
Հեռաձայն թիւ 59182
Նամակատութիւն թիւ 211

ՄԱՄԱՍ ԳԱԼՓԱՔՇԵԱՆ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆԻ

ԾԱՆՕԹ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄՈՒՍՔԻԻ ԶԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ ԹԻԻ 23

Հեռաձայն 55742

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԶԱՇԱԿԱԻՈՐ

ԿԵՐՊԱՍՆԵՐԸ

ԱՅՍ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ ՓՆՏՈՇՅԷՔ

ՃՈՒ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ ԱՊՐԱՆՔ

ՄԻՇՏ ՕՔՔԱԶԻՕՆ

ՏԻՊԱՐ ՄԱՅՐԱՆՈՑ

ՏՕՔԹ. Գ. ՎԱՐԴԵՐԵԱՆ

77, ՌԷՆ Նազլի պողոտայ

Հեռաձայն 50839

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ - ՎԻՐԱԲՈՅԺ

«Քիջնէր» եւ «Հակար» հիւանդանոցներու

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅ ԸՆՏՐԱՆԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻՆ

Արանց եւ կանանց սեռային գործարաններու

հիւանդութեանց արագ դարմանում, ելեֆրական

եւ վիրաբուժական գործողութիւններով:

Մայրերու եւ մանկիկներու մասնաւոր խնամք

վկայեալ nurseներու միջոցաւ:

ԱՆԹԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ԶԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆԵՐ

Ընդունելութեան ժամեր 10-12 կ. ա. եւ 4-7 կ. վ.

(բացի կիրակիներէ)

ԲԻԿՄԱԼԻՕՆ

Հայկական սիպար վանառասուն

Pygmalion

Սեփականատեր՝ Կ. ՇԱԼՃԵԱՆ

Ֆուլաս Ա. փողոց Քոնստանտնուպոլի շենք

Հեռագրային 58828

ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ՊԱՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

ՔՕՌՍԷՆԵՐ

Ամենէն դժուարահանն անգամ
երբ այս վանառասունէն ներս մտնէ
գոն դուրս կ'ելլէ:

= 17 =

ԱՐԱՐ Բ.

ՎԱՐԴՈՒ ՏՈՒՆԸ

ՏԵՍԻԼ Ա.

ՄԱԿԱՐ — ԱՆԱՀԻՏ — ԹՈՐՈՍ

ԱՆՀՏ. (Վարագոյր բացուելուն, Մակար բեմին աջ կողմը, բիծամայով, քիկնաթոռի մը վրայ նստած քերք կը կարդայ: Անահիտ գլխարկով, մեջքէն կը մտնէ: Թորոս իրեն կը հետեւի, ձեռքը բռնի մը պզտիկ ծրարներով):— Ամենքն ալ սենեակս տար թորոս:

ԹՐՍ. Շատ լաւ տիկին: (Չախակողմեան սենեակը կը մտնէ):

ԱՆՀՏ. Բարի լոյս հայր: Ինչպէ՞ս ես, լա՞ւ ես:
ՄԿՐ. Լաւ չեմ աղջիկս: Այս իրիկունն նորէն չի կրցի քնանալ:

ԱՆՀՏ. Պատճառը հայր:

ՄԿՐ. Հարցնելք աւելորդ: Դուն լաւ դիտես թէ այս վերջին վեց ամսուան ընթացքին, ի՞նչ նիւթական մեծ փոփոխութիւններ ունեցայ եւ ի՞նչ տազնապներ անցուցի:

ԱՆՀՏ. (Գլխարկը եւ ձեռնոցները սեղանին վրայ դնելով). Այո՛, իրաւոնք՝ ունիս հայր, ամեն բան գիտեմ, բայց եւ այնպէս քու առողջութիւնդ մեզի համար ամեն բանէ վեր է:

ԹՐՍ. (Մտնելով).— Ուրիշ հրաման մը ունի՞ք տիկին:

ԱՆՀՏ. Ոչ թորոս:

ՄԿՐ. (Թորոսին) Ինծի լաւ թէյ մը պատրաստէ:

ԹՐՍ. Անմիջապէս տէր իմ. (Մեջքէն կ'ելլէ):

ԱՆՀՏ. Դեռ չե՞ս նախաճաշած:

ՄԿՐ. Թորոսը թէեւ ըստ սովորութեան, այս

11173-57

առաւօտ ամեն բան սենեակս բերաւ, բայց նոյնու-
թեամբ վերադարձուցի: Ուտելու ախորժակ չիկար:

ԱնՀՏ. Հայր, չարաթ մըն է արդէն բան մը
կերած չունիս: Եթէ այսպէս շարունակես շատ պիտի
տուժես: Դուն սնունդի պէտք ունիս:

ՄԿՐ. Այո, ես ալ զիտեմ թէ սնունդի պէտք
ունիմ, բայց երբ ախորժակ չիկայ, ինչպէ՞ս ծամելու
և ինչպէ՞ս կլկելու է այդ պատառները:

ԱնՀՏ. (Հօրք երեսը շոյելով). Անուշիկ պապա՛ս,
ինչո՞ւ այդքան կը մտածողուիս. դրամական կորուստը
կարեւորութիւն չունի, խեղճ եմ անիծեր: Աստուած
հիւանդութիւն կամ մահ չիտայ:

ՄԿՐ. Ըսելը դիւրին է աղջիկս, բայց հաբըս-
տութիւն մը կորսնցնելը շատ դժուար է: Գիտե՞ս թէ
այսօր ինչ ձակատագրական օր է ինձի համար. Սերոբը
դատարան գնաց: Վերաքննիչ տոեանը այսօր իր վերջ-
նական որոշումը պիտի տայ: Եթէ նախնական դատա-
րանին վճիռը հաստատէ, փճացած եմ... տուն մը ու-
նիմ, ան ալ ձեռքէս պիտի երթայ:

ԱնՀՏ. Թող երթայ, հոգիդ ողջ ըլլայ: Տես,
Աստուած քեզի ուրիշ նոր տուն մը պարգեւեց և
Վարդօի պէս ալ փեսայ մը տուաւ: Յորչափ որ մենք
ողջ ենք, դուն համեստ կեանքդ պիտի շարունակես,
առանց բանի մը վրայ մտածելու:

ՄԿՐ. Շատ ապրիք զաւակներս:

ԱնՀՏ. (Հօրք երեսները համբուրելով, կասկի ձեւի
սակ). Հայրիկ եթէ աւելը ձեռքէդ ելլէ, կը վախ-
նաս որ մէկ հատիկ աղջիկդ առանց ժառանգի՞ կը
մնայ: Եթէ այդ է մտածումդ, ես այժմէն իսկ իմ ամ-
բողջ իրաւունքներէս կը հրաժարիմ: Իմ միակ ժա-
ռանգս թող քու օրհնութիւնդ ըլլայ:

ՄԿՐ. Անմահ աղջիկս, եկուր որ համբուրեմ
քեզի: (Կը համբուրէ):

ՏԵՍԻԼ Բ.

Ն Ո Յ Ն Ք — Թ Ո Ր Ո Ս

ԹՐՍ. (Թեյին ափսէն ձեռքը կը մսնէ). — Հո՞ս պի-
տի խմէք:

ՄԿՐ. Այո: (Թորոս ափսէն սեղանին վրայ կը դնէ):

ԱնՀՏ. Լաւ չըլլա՞ր որ սենեակդ քաշուիս:
Կարծեմ հոն աւելի հանդիստ կ'ընես:

ՄԿՐ. Ոչ աղջիկս, հոս աղէկ է: Մանաւանդ այս
ժամուս որ արեւը ճիշդ սենեակիս մէջն է:

ԱնՀՏ. Այո, ամառ ըլլալուն, վարագոյրները
հանեցինք, բայց կրնանք փեղկերը գոցել:

ԹՐՍ. (ցած ձայնով տիկնիկ). Փեղկերը գոցելու
ինչ հարկ կայ: Յուսաբեր մը փակցուցէք պատու-
հանին, Արեւը իսպառ ներս չի մտնար:

ԱնՀՏ. — Թորոս, նորէն խելքդ կորսնցուցիր:

ՄԿՐ. — Ըսածդ իմացայ տպուէ: Փոխանակ սրտ-
մտութիւններ ընելու. քիչ մը խելքդ գլուխդ հաւա-
քէ և աշխատէ ընելիք գործերդ կանոնաւոր ընել:
Թէջը բերիր, ո՞ւր է շաքարը:

ԹՐՍ. (Ափսէն աչքէ անցընելով). Մուցեր եմ տէր
իմ:

ՄԿՐ. Եւ այդ հաւու չափ ուղեղովդ, մէյ մըն ալ
կարգուելու ելեր ես:

ԹՐՍ. Այո էֆէնտիս: Հաւատացէք որ եթէ ա-
մուսնանամ, այդ հաւու չափ ուղեղս կովի ուղեղ
պիտի դառնայ:

ԱնՀՏ. (Ժպիտով մը). Ես ձեռքովս պիտի ա-
մուսնացնեմ Թորոսը: Ա՛ն ինձի ամուսնացուց, ես ալ
իրեն Պարտիզակցի աղուոր աղջիկ մը պիտի զանամ:

ԹՐՍ. Ողջ ըլլաք տիկին. Աստուած սիրտեր-
նուդ մուրաւոր տայ:

ՄԿՐ. Գլուխը հաստ է Անտհիտ: Այսքան ատեն քովս ծառայեց, մարդ չ'եղաւ, ասկէ ետքը մարդ պիտի ըլլայ: Էմէքտար է ըսելով, կարգուելէդ յետոյ բռնեցինք քեզի փոխանձեցինք, (ծեռքը սեղանին զարնելով), բայց նա՛ գտա՛:

ԱՆՀՏ. Թորոսը բարի է և պարտաճանաչ: Այսքանն ալ բաւական է: Եթէ պզտիկ թերութիւններ ալ ունի, հոգ չէ՛ օր մը կ'ուզուի:

ԹՐՍ. Եթէ անգամ մը կարգուիմ, այն ատեն պիտի տեսնէք թէ ինչ անգուգական մէկը պիտի ըլլամ:

ՄԿՐ. Պարտապ խօսք: Դուն ասկէց ետքը ալ չես ուզուիլ: Ամէն օր տասն անգամ շուկայ կ'երթաս, տասը տեսակ բան բերելու համար: Մարդ Աստուծոյ, օր մըն ալ խելացի գտնուէիր տէ՛ ամէնը մէկէն բերէիր: Եթէ առաւօտուն պազար երթաս, միայն առնելէդ յետոյ, պէտք է մտածես որ, այդ միայն հետ բանջարեղէն մըն ալ կ'ուզէ: Յետոյ ստալթացուի մըն ալ պէտքը կայ: Ընդհանրէ՛, լիմօն կ'ուզէ, հաւկիթ կ'ուզէ, հաց կ'ուզէ եւլն. եւլն:

ԹՐՍ. Վստահ եղիք տէր իմ, այսուհետեւ ձեր ուզածին պէս պիտի ընեմ: Ներողութիւն, երթամ շաքարը բերեմ: (Կ'ելլէ):

ԱՆՀՏ. Շիտակը հա՛յր, Թորոսը չափազանց կը սիրեմ: Ոչ թէ երկար տարիներ իր խնամքը և գուրգուրանքը վայելած ըլլալու՝ այլ իր հաւատարմութեանը համար: Աստիկ մարդ կա՞յ հիմա:

ՄԿՐ. Հաւատարմութիւնը անուրանալի է, բայց ապուշութիւնն ալ անհերքելի:

ԱՆՀՏ. Մարդս կատարեալ չի կրնար ըլլալ: Ծըշմարտութիւնը սա է թէ Թորոսին բարի յատկութիւնները շատ աւելի ծանր կը կշռեն, քան իր ապուշութեանը:

Թիւնները: Ո՞վ գիտէ, կարելի է, իսկապէս վաղը երբ ամուսնանայ, խելքը գլուխը կ'ուզայ:

ՄԿՐ. Սպասենք և յուսանք:

ԹՐՍ. (մտնելով). Ահա շաքարը: (Ափսեին մեջ կը դնէ): Եթէ ինծի պէտք ունենաք, վա՛րը խոհանոցն եմ: (Կ'ելլէ):

ՄԿՐ. Հա՛, աղէկ միտքս եկաւ: Ինչո՞ւ վարդօն այս առաւօտ քեզի հետ այդպէս բարձրաձայն և քիչ մըն ալ բարկութեամբ կը խօսէր:

ԱՆՀՏ. Քեզի համար հա՛յր: Երբ երէկ թեթեւ քրիզ մը ունեցար, չափազանց նեղացաւ թէ ինչո՞ւ անմիջապէս բժիշկը չեմ բերած:

ՄԿՐ. Այդքան նեղանալու ի՞նչ պէտք ունէր: Թեթեւ բան մըն էր, անցաւ գնաց:

ԱՆՀՏ. Ախ հայրիկ, եթէ գիտնաս թէ վարդօն ի՞նչ բարի սիրտ ունի և քեզի ալ որքան կը սիրէ:

ՄԿՐ. Գիտեմ ազնիւ գիտեմ: Արդէն այս քանի մը մամուսն ընթացքին, փորձերով շատ բան տեսայ: Ազնիւ աղայ: Հիմա՛ կը զգամ թէ՛ որքան սխալեր եմ «Ես ձկնորսի աղու աղջիկ չեմ տար» ըսելուս:

ԱՆՀՏ. Այսօր կարուհիին պիտի երթայի, երէկուան բարկութիւնը հանգարտեցնելու համար, մինչև պանքա իրեն ընկերացայ և քանի մը անուշ խօսքերով սիրտը առի:

ՄԿՐ. Աշխատէ որ երբէք չի վշտացնես զինքը: Աս աղան ազնուութեան և բարութեան մարմնացումն է:

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՆՈՅՆՔ ՍԵՐՈՒՐ

ՍՐԲ. (Մտնելով և մտնելով): Բարեւ ձեզ:

ԱՆՀՏ. Բարեւ հօրեղբայր:

ՄԿՐ. (Անհամբեր) Ի՞նչ լուր Սերոր: Ի՞նչ եղաւ դորձը:

ՍՐԲ. Ի՞նչ պիտի ըլլայ: Նախնական դատարանին վճիռը հաստատուեցաւ և հրահանգ տրուեցաւ առ որ անկ է, քառասուն և ութը ժամուան մէջ, գրաւի տակ գանդուած տունը վաճառուելու համար:

ՄԿՐ. (Դող ելած): Ի՞նչ կ'ըսես Սերոր... իրա՞ւ: Ա՛խ սարսափելի բան:

ՍՐԲ. Բայց Մակար, այդքան յուզուելու ի՞նչ պէտք ունիս: Դուն արդէն նախապէս իննուսուն առ հարիւր համոզուած էիր թէ դատը պիտի կորսնցնես:

ՄԿՐ. Վերջին յոյսս էր, ան ալ լինցաւ:

ԱՆՀՏ. Հո՛յր քու առողջութիւնդ և կեանքդ աւելի թանկարժէք է քան այդ տունը: Թող ծախեն, քանի որ արդարութիւնը այդպէս վճռեւ է:

ՄԿՐ. (Շուարած, ինքնիրեն խօսելու պէս): Ո՞ր քարին զարնեմ զլուսս, որո՞ւ գիմեմ, որմէ՞ դրամ ձարեմ: Փճացայ, լինցայ:

ԱՆՀՏ. Հո՛յր, կ'աղաչեմ, մի մոռնար ըսածներս:

ՍՐԲ. Մակա՛ր, անս եղբայրդ հոս լեռան պէս կեցած է: Ունեցած հարստութեանս մինչեւ վերջին սանթիմը քուկդ է:

ՄԿՐ. (Եղբոր խօսքերէն ազդուած եւ յուզուած). Շնորհակալ եմ: (Թերեւ նուաղում մը կ'ունենայ):

ԱՆՀՏ. (Դող ելած հօր բովը վազելով) Հո՛յր ի՞նչ եղար. ի՞նչ ունիս:

ՍՐԲ. (Եղբոր բազկերակը շփելով). Մակա՛ր, ինքզինքիդ եկուր:

ԱՆՀՏ. (անմիջապէս մեջքիդ դուռը վազելով): Թորո՛ս, Թորո՛ս: (Քօլօնեային շիւր կ'առնէ եւ հօր ձեռքերը, կուրծքը եւ նակարսը կը շփէ):

ԹՈՐՍ. (մտնելով). Ինծի՞ կանչեցիք, տիկին:

ԱՆՀՏ. Շուտ գնա բժիշկը կանչէ:

ԹՐՍ. Շատ լաւ տիկին: (Հետաքրքիր նայուած մը կը նետէ Մակարին):

ԱՆՀՏ. Մի անանար: Չե՞ս տեսներ, հայրիկը անհանգիստ է: (Թորոս կ'ելլէ):

ՍՐԲ. Անտէ՛ր, քիչ մը օտը քօլօններ եւս սրսկէ երեսին: (Անահիս կրկին օտ քօլօններ կը սրսկէ: Մակար կամաց կամաց ինքզինքին կուգայ): Տե՛ս, աչքերը բանալ սկսաւ:

ԱՆՀՏ. Հո՛յր, բաց աչքդ... նայէ մենք հոս ենք:

ՄԿՐ. Դո՞ւն ես Անտէ՛ր: Սերորը ո՞ւր է:

ՍՐԲ. Հո՛ս եմ, եղբայր: Բա՛ն մը կ'ուզես:

ՄԿՐ. Վարդօն ո՞ւր է:

ԱՆՀՏ. Հիմա՛յ կուգայ, ստենն է:

ՄԿՐ. (ինքզինքը հաւաքելով): Զարմանալի բան, ինծի ի՞նչ պատահեցաւ: (Ձեռքերը շարժել կ'ուզէ): Ուժ չէ մնացեր. ցնցոտի կտորներ են կարծես:

ԱՆՀՏ. Բան մը չէ հո՛յր, շուտով կ'անցնի: Արդէն հիմայ բժիշկը պիտի գայ:

ՄԿՐ. Բժիշկի ի՞նչ պէտք կար, անա անցաւ: (Անահիսին եւ Սերոբին ձեռքերը բռնելով). Դուն Անտէ՛ր, բարի գաւակ: Իսկ դուն Սերոր, պատուական եղբայր: Գիտեմ թէ դուք երկուքդ ալ խոստումնիդ պիտի յարգէք և չպիտի թողուք որ ես այս յառաջացած տարիքիս մէջ ուրիշներուն կարօտ մնամ:

ՍՐԲ. Ատիկա մեր պարտականութիւնն է:

ՄԿՐ. Յուսեմ մի բաժնէք, թողէք որ ես իմ հոգերովս առանձին տառապիմ: Բայց պատիւս բարձր բռնեցէք, որովհետեւ անիկա ձերինն ալ է:

ԱՆՀՏ. Հայր, մի խօսիր այլեւս, մի յոգնեցներ ինքզինքդ: Սանկ մէյ մը երեսս նայէ: Խնդայ քիչ մը տեսնեմ: (Մակար կը ժպտի, Անահիս ուրախութեամբ

վիզը փաթրուելով): Այո՛, միշտ այսպէս, իմ անուշիկ հայրիկս:

ՍՐԲ. Կուզե՞ս, քեզի քիչ մը ջուր տա՞մ Մակար:

ՄԿՐ. Պաղ լիմօնատ մը աւելի լաւ է կարծեմ:

ԱՆՀՏ. Անմիջապէս հայր իմ: (Մեջտելէն կ'ելլէ):

ՍՐԲ. Եթէ կ'ուզես, անկողին մտի՛ր և հանգիստ ըրէ:

ՄԿՐ. Այլ պառկելէն ձանձրացայ. քիչ մըն ալ հոս կը մնամ: (Հետաքրքրեալ). Երբ դատարանը վճիռը տուաւ, հակառակորդ փաստարանը ի՞նչ ըրաւ:

ՍՐԲ. Կաղաչեմ եղբայր. նորէն մի անդրադառնար այդ խնդրոյն: Վաղը միւս օր հարկաւ ատեն կ'ունենանք տեսնուելու:

ՄԿՐ. Ես վստահ եմ որ լուրը կայծակի արագութեամբ քաղաքին մէջ տարածուած է: Ո՞վ գիտէ որքան ուրախացողներ եղան:

ՍՐԲ. Ձգենք հիմա դատական խնդիրը և քեզմով զբաղինք: Կ'ուզե՞ս տուն վերադառնալ:

ՄԿՐ. Երէկ Վարդօին ըսի այդ խնդիր, բացարձակապէս հակառակեցաւ: Խենթեցա՞ր, հիւանդ մարդ տունը առանձին ի՞նչ պիտի ընես ըսաւ: Աւելի շիտակը կ'ուզե՞ս, անիկա քեզի ալ հոս բերել կ'ուզէ կոր:

ՍՐԲ. Այո՛, կը հաւատամ ըսածիդ: Վարդօն շատ անձնուէր և անկեղծ տղայ է և մեզի ալ չափազանց կը սիրէ:

ԱՆՀՏ. (լիմօնաք բերելով). Առ հայրիկ, բայց ամէնը մէկ անգամէն մի խմիր, որովհետեւ շատ պաղ է:

ՄԿՐ. Տո՛ւր տեսնեմ: (Գաւաթը կ'առնէ եւ քիչ մը խմելով). Օ՛խ, հիանալի է: Ծառ ապրիս աղջիկս:

ԱՆՀՏ. Կեցիր որ կռնակիդ բարձ մը բերեմ, աւելի հանգիստ կ'ընես: (Աջ կողմի սենեակը կը մտնէ):

ՍՐԲ. Մակա՛ր, դուն քանի մը օրուան համար օդափոխութեան պէտք ունիս: Եթէ տեղ մը երթաս, ես ալ հետդ կուգամ:

ՄԿՐ. Գէշ չ'ըլլար: Այդ մասին կը մտածենք: (Անահիտ բարձը կը բերէ):

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԲԺԻՇԿ

ԲԺԿ. (մտնելով). Բարեւ ձեզ:

ԱՆՀՏ. Օ՛ր բարեւ տօթթէօր:

ԲԺԿ. Ի՞նչ կայ... նորէն ի՞նչ ունիք:

ԱՆՀՏ. Հայրիկը քիչ մը անհանգիստ է: Չեմ գիտեր, քիչ առաջ վրան մարելիքի պէս բան մը եկաւ:

ԲԺԿ. (որ արդէն հիւանդին մօտեցած էր, բազկերակը ֆնցելով). Ուրիշ ատեն ասանկ բան մը պատահած էր:

ՄԿՐ. Այո՛ տօթթէօր, երկու ամսուան ընթացքին ասիկա երրորդ անգամն է:

ԲԺԿ. (լեզուն կը նայի եւ ֆնցական կարգ մը ձեւակերպութիւններէ յետոյ) Բան մը չէ, կ'անցնի: Ինչպէս կը տեսնեմ, բաւական ջղայնոտ վիճակ մը ունիք: Այս օրերս ու է է յուզում կամ բարկութիւն ունեցածք:

ՄԿՐ. Այո՛:

ԲԺԿ. Պէտք է գիտնաք որ յուզումը շատ մը չարեաց աղբիւրն է: Հիւանդութիւնները առհասարակ յուզումէ յառաջ կուգան: Հիմա ձեզի զեղ մը պիտի տամ, որմէ երկու ժամը անգամ մը, ապուրի մը դգալ պիտի խմէք: Ինչպէս ըսի, բան մը չէ, շուտով կ'անցնի, բայց հանգիստը անհրաժեշտ է: (Իեղագիրը գրելու կ'ըբաղի):

ԱՆՀՏ. Իմացա՞ր բժիշկին ըսածը հայր: Հանգիստի պէտք ունիս եղեր:

ՍՐԲ. Իմանալը իմացաւ. խնդիրը գործադրելուն մէջն է:

ԱՆՀՏ. Եթէ կ'ուզէ որ բժշկուի, բանի մը վրայ պէտք չէ մտածել:

ԲԺՇԿ. Անա զեղազիրը: Ինչպէս ըսի, սիւս մըն է, որմէ երկու ժամը անգամ մը, ապուրի զգալ մը պիտի խմէք: (Անանիսին) Երկու օր յետոյ իր վիճակը ինծի կը տեղեկացնէք: Ձեմ կարծեր որ երկրորդ այցելութեան մը պէտքը ունենամ:

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆՈՅՆՔ — ԴԵՂԱԳՈՐԾ յետոյ ԲԱՀԱՆԱՅ — ԺԱՄԿՈՉ

ՄՇՂ. (մտնելով). Բարեւ տիկին, բարեւ պարոններ: Մ, զժամք ալ հոս էք աօքթէօր:

ԲԺՇԿ. Այո՛, պարոն Մակարին համար կանչուած էի: Քիչ մը անհանգիստ է եղեր: Քննեցի. բարեբախտաբար լուրջ բան մը չէ:

ԴՂԳ. Ի՞նչ, պարոն Մակարը հիւանդ է:

ՄԿԲ. Այո՛, քիչ մը անհանգիստ էի: (Խիս քաղաքավարօրէն). Պարոն Մուշեղ, ի՞նչ բանի կը պարտինք ձեր այս անակնկալ այցելութիւնը:

ԴՂԳ. Ճի՛շդ ես ալ կ'ուզէի գիտնալ թէ ի՞նչ բանի կը պարտիմ ձեր այս անակնկալ հրաւերը: Քիչ առաջ Թորոսը լեզուն դուրս ինկած զեղարան եկաւ և «կ'աղաջեմ պարոն Մուշեղ, շուտ տուն գացէք, ձեր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է» ըսաւ: Բնականաբար ձեր կողմէն եկած ասանկ հրահանգի մը անտարբեր չէի կրնար մնալ: (Ամենքն ալ ապաւնտ իրարու կը նային): Գործս ձգեցի և անմիջապէս փութացի գալ:

ԱՆՀՏ. (քաղաքավարօրէն). Ձեր ներկայութիւնը մեծ պատիւ՝ ու միանգամայն հաճոյք է մեզի համար

պարոն զեղազործ: Բայց կը մտածեմ թէ՛ ո՞վ կրնայ տուած ըլլալ Թորոսին, ձեզի ստիպողաբար հոս հրաւերելու հրահանգը:

ԴՂԳ. Ինչպէ՞ս: Դուք բանէ մը տեղեկութիւն չունի՞ք:

ՄԿԲ. (Անանիսին). Ապուշ է աղջիկս ապուշ: Անոր ըրած գործերուն խելք չի հասնիր:

ՍՐԲ. Էյ հիմա Թորոսը ո՞ւր է:

ԴՂԳ. Այս պատուէրը տալէ յետոյ, կայծակի արագութեամբ խանութէն հեռացաւ դնաց:

ԱՆՀՏ. Ներողութիւն պարոն Մուշեղ, կարծեմ թիւրիմացութիւն մը կայ: Բայց քանի որ հոս էք, բարի եղէք սա զեղազիրը պատրաստել և ծառային հետ անմիջապէս զրկել:

ԴՂԳ. (ղեղազիրը առնելով). Միտով տիկին:

ԲԺՇԿ. Մեկտեղ իջնանք պարոն Մուշեղ: Ուրիշ հիւանդներ ալ ունիմ, ինծի կ'սպասեն:

ԴՂԳ. Երթանք աօքթէօր: (Բժիշկին նետ երբալու պատրաստուած, քանական ժամկոչին ընկերակցութեամբ կը մտնէ):

ՔՀՆ. Ողջոյն ձեզ:

ԱՆՀՏ. (ձեռքը համբուրելով). Օրհնեցէք տէր հայր: (Ամենքն ալ զամանով իրարու կը նային):

ՍՐԲ. Բարի եկաք տէր հայր: (Բժիշկ եւ զեղազործ կը խօսակցին):

ՔՀՆ. Բարի տեսնեմք զաւակներս: Ուրախ եմ որ ամէնքդ ալ ողջ առողջ էք: Աստուծոյ օրհնութիւնը և Նոյ Նահապետին պէրէքէթը ձեր տունէն անպակաս ըլլայ: Հիմա անշուշտ կը մտածէք և կամ նոյն իսկ կ'այպսոյնէք որ քահանաները սովորաբար Զատիկ, Ծնունդի, հարսանիքի, կնունքի, մեռելի, կիրամուտքի, կամ այսօրուան պէս հիւանդի մը Սրբութիւն տա-

լու պարագային մէջտեղ կ'ելլեն: Այո՛, իրաւունք ունիք այդպէս մտածելու: Մենք, քահանաներս, թէեւ կը փափաքինք գոնէ չարաթը անգամ մը տեսնել մեր պատուական ծուխերը, բայց զժբազդաբար անանկ ապերախտ ասպարէզի մը մէջ կը զտնուենք, որ ոչ մեր տնձին տէրն ենք և ոչ ալ մեր կամքին:

ԱնՀՏ. (որ քանակային խօսքերուն ուժադրութեամբ հետեւած էր). Մէկու մը հաղորդութիւն տալու եկած էք Տէր հայր:

ՔՀն. Այո՛, ձեր սիրեցեալ և յարգելի հօր:

ԱնՀՏ. Հայրիկի՞ն...

ՔՀն. Այո՛: Բայց հոս զարմանալու ի՞նչ կայ: Դուք չէի՞ք լուր զրկողը թէ Մակար էֆէնտին որպէս ջերմեռանդ քրիստոնեայ, հաղորդուիլ կ'ուզէ:

ԱնՀՏ. Մենք: Տարօրինակ բան: Այո, ստոյգ է թէ հայրս քիչ մը անհանգիստ է, բայց բարեբաղդաբար ոչ մահամերձ:

ՄկՐ. Աս ի՞նչ թօհաֆ քօմէտի է: Ի՞նչ կ'ըլլանք կոր:

ՔՀն. Քիչ առաջ հապճէսով թորոսը եկեղեցի եկաւ և խնդրեց որ անմիջապէս ժամկոչը միասին առնելով հոս գամ, առարկելով թէ Մակար էֆէնտին ծանր հիււանդ է և հաղորդուելու պէտք ունի:

ՍՐԲ. Տէր ողորմի՛ս, Տէր ողորմի՛ս:

ԱնՀՏ. Թորոսը այսօր խենթեցած ըլլալու է:

ԴՂԳ. Իջնանք աօքթէօր, գեղը չ'ուշանայ:

ԲԺԿ. Կեցիր տեսնենք սա քօմէտին վերջը ո՞ւր պիտի երթայ:

ԴՂԳ. Բայց հիւանդները:

ԲԺԿ. Ինչի՞նչ հիւանդը... երթալիք տեղ մըն ալ չունիմ: Բժիշկներուն սովորութիւնն է յաճախորդնե-

րուն այդպէս ըսել: (Յաճ ձայնով խօսակցութիւնն կը տարունակեն):

ՔՀն. Ուրեմն թիւրիմացութիւն մը կայգործին մէջ:

ՄկՐ. Նայէ խոյտառակը կուգա՞յ: Այս անգամ ըլլելը պիտի ջախջախեմ:

ԱնՀՏ. Այո Տէր Հայր, սխալ լուր մը տուեր են ձեզի:

ՔՀն. Հոգ չէ՛: Գոնէ այս առիթով բարեբաղդութիւնը ունեցայ Մակար էֆէնտին և ձեզի անգամ մը եւս տեսնելու: Կը մաղթեմ որ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, հայրիկին կատարեալ առողջութիւն և ձեզի ալ երկար ու երջանիկ կեանք պարգեւէ:

ՍՐԲ. Վարդօն ո՞ւր մնաց, Անահիտ: Կարծես թէ ուշացաւ:

ՔՀն. (ոտի ելլելով). Այժմ մեր պարտականութիւնը կատարած ըլլալու համար, պահանջի մը կարգանք և մեկնինք:

ԺՄԿԶ. (մեկուսի). Յողնութիւննիս պարապը գընաց: Եթէ մեռած ըլլար, գոնէ քանի մը զուրուշ կ'առնէինք:

ՏԵՍԻԼ 2.

Ն Ո Յ Ն Ք — Վ Ա Ր Դ Օ (յեսոյ) Թ Ո Ր Ո Ս

ՎՐԴ. (մտնելով). Բարե՛ւ ձեզ: (Բազմութիւնը նըմարելով յանկարծակիի եկած).

ԱնՀՏ. (Վարդօին մօտենալով). Ինչո՞ւ ուշացար, Վարդօ՛:

ՎՐԴ. Ի՞նչ է այս բողմութիւնը, Անահիտ: Բա՞ն մը պատահեցաւ:

ԱնՀՏ. Դող մ'եղար, բան չիկայ: Բարեկամներ, որոնք պարզապէս այցելութեան եկած են:

ՎՐԴ. Բարի եկաք Տէր Հայր... Տօքթէօ՛ր...
Տիար Մուշեղ: (Չեմքերնին կը սեղմէ):

ՄԻՐ. Անահիտ, ժամ առաջ ըսէ ըսելիքդ որ խեղճ աղան չի մտահոգուի:

ՎՐԴ. Ըսէ տեսնեմ Անահիտ, ի՞նչ պատահեցաւ:
ԱՆՀՏ. Լուրջ բան մը չէ եղածը: Պարզապէս Թորոսին ապուշ մէկ արարքը:

ԺՄԿԶ. (մեկուսի). Ժամկոչներուն երեսը պաղ կ'ըլլայ: Մարդը մեզի բարեւ անդամ չի տուաւ:

ԹՐՍ. (անապարանօք եւ յոգնած մտնելով). Ամէնքն ալ եկա՞ն:

ՄԻՐ. (բարկութեամբ). Ծօ ապուշ, աս ի՞նչ խայտառակութիւն է:

ԹՐՍ. (անտարբեր) Ի՞նչ կայ: Սխալ բան մը ըրինք էֆէնտիս:

ՄԻՐ. Դեռ կը յանդգնի՞ս պատասխանել: Քեզի ո՞վ ըսաւ որ երթաւ և թողը ամբողջութեամբ իրար անցընես:

ԲԺՇԿ. Մի յուզուիք Մտկար էֆէնտի: Յուզումը չափազանց ղեկավար է հիւանդին:

ՎՐԴ. Հանգարտէ սիրելի հայր: Ես կը խօսիմ Թորոսին հետ: Պատմէ տեսնեմ Թորոս, ի՞նչ է պատահածը:

ԹՐՍ. Ոչինչ էֆէնտիս: Չեմ գիտեր թէ աս տուներին մէջ մարդ ի՞նչպէս չարժեւորէ: Այո՛, կը խօսատվանիմ թէ, կարգ մը սխալներ ունիմ, բայց գոնէ այսօրուան ըրածս կատարեալ մարդու մը գործ էր:

ՎՐԴ. Ըսէ տեսնեմ, ի՞նչ ըրիր:

ԹՐՍ. Էֆէնտին հիւանդացաւ: Հրամայեցին որ բժիշկը կանչեմ: Դացի, բժիշկին լուր տուի, անկէ ալ ելայ գեղազործին գացի, մտածելով թէ բժշկական քննութենէն յետոյ, դեղի ալ պէտք պիտի ունենան:

Պաշտօնս լիուրի կերպով կատարած ըլլալու համար, դեղագործէն բաժնուեցայ, քահանային դիմեցի, անշուշտ միշտ ենթադրելով որ դեղերը կրնան անօգուտ մնալ, հիւանդին վիճակը ծանրանայ և Սուրբ Հաղորդութեան պէտքը զգացուի: Ժամկոչն ալ բերի, պէտք կ'ըլլայ ըսելով, և նոյն իսկ դադարն ալ ապսպրեցի, բայց մարդուկը երկու ժամէն հազիւ պիտի կորենայ տալ: (Ամենքն ալ բարձրանայն կը խնդան) Հոս խնդալու ի՞նչ կայ: Պարտաճանաչութիւնը այդքան ծիծաղելի՞ բան է:

ՄԻՐ. Ապուշ, քեզի ո՞վ ըսաւ որ այս մարդիկը առնես և հոս բերես: Քենէ միայն բժիշկ մը պահանջուեցաւ:

ԹՐՍ. Եւ ես աւելի մանրամասնութեան մտայ և հետեւանքին վրայ ալ մտածեցի: Ներողութիւն էֆէնտի, դուք չէի՞ք այս առաւօտ ինծի ըսողը թէ երբ միտք բերուի, բանջարեղէնն ալ, լոլիկն ալ, պտուղն ալ, լեմօնն ալ, հաւկիթն ալ, սալաթացուն ալ պէտք է մեկտեղ բերուի: (Ամենքն ալ նորէն կը խնդան) Էյ, հիմա պիտի խենթենամ: Բժիշկ չուզեցի՞ք... անա՛, բժիշկն ալ, դեղագործն ալ, քահանան ալ, ժամկոչն ալ, նոյն իսկ դադարն ալ: Ուրիշ պակաս բան մնաց որ կը խնդաք:

ՄԻՐ. Լռէ՛ տխմար լռէ՛, մի խօսիր այլեւս, որ պէսպիսի վրադ չի խնդան:

ՎՐԴ. Սիրելի հայր, մեզի համար ամենէն կենսականը ձեր առողջութիւնն է: Քանի որ այժմ ինքզինքդ լաւ կը զգաս, Թորոսը ստատելու կամ պատճելու նիւթ լաւ կը զգաս, Ես գիտեմ ընելիքս: Իսկ դուք սիրելի Տէր հայր, ինչպէս և դուք պարոններ, ներողամիտ եղէք այս պղտիկ միջադէպին՝ որ ուղղակի

Թորոսին ծայրայեղ պարտաճանաչութենէն ծնունդ առած է :

ՔՀՆ. Կ'աղաչեմ պարոն Վարդօ :

ԲԺՇԿ. Ոչի՛նչ, ոչի՛նչ :

ՎՐԴ. Քանի որ հանելուկը լուծուեցաւ, ես պիտի խնդրեմ ներկաներէն որ ՚րարի ըլլան այս ցերեկուան ճաշը մեզի հետ ընել : Այսպէսով, թէ՛ թողութիւնը կատարեալ կ'ըլլայ և թէ տուիթը կ'ունենանք հայրիկին առողջութեան համար մէյ մէկ զաւարթ գինի պարպելու :

ԺՄԿ. (մեկուսի) Եթէ փորերնիս կշտացնենք, ան ալ բան մըն է :

ՎՐԴ. Համաձայն էք, այնպէս չէ՞ :

ՔՀՆ. Ես իմ կարգիս, հաճոյքով կ'ընդունիմ առաջարկը :

ԲԺՇԿ. Ես ալ նմանապէս :

ԴՂԳ. Իսկ ես՝ ամենայն սիրով :

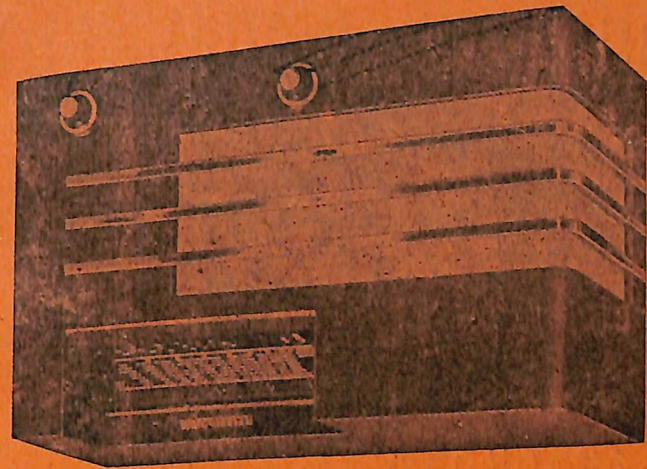
ՎՐԴ. Ուրեմն Անահիտ, շուտ վար իջիր և պէտք եղածը պատրաստէ, մեզի եղած այս բացառիկ պատիւը արժեցնելու համար : Գուրով քեզի, (Թորոսին կը մօտենայ եւ կես կաւակով մը ակամօք բաւելով) քու պատիժդ ես պիտի տնօրինեմ, խելքդ գլուխդ բերելու համար :

ԹՐՍ. Զեղիպէ չներուն հոգի՛ս խուռպան : Եթէ մեռնիլ պէտք է, պատրաստ եմ :

ՎՐԴ. Մեռնելու համար դեռ շատ կանուխ է : Քեզի պիտի ամուսնացնեմ. ահա՛ պատիժդ :

ԹՐՍ. Եւ ես այն տանն Սողոմոն իմաստուն մը պիտի դառնամ :

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր

TELEFUNKEN (1938)

Ռաշիօներու միակ ներկայացուցիչը

ԱԶԻԶ ՊՈՒԼՈՍ

AZIZ BOULOS

Դանիրէ, 73 Իսլահիյիմ Փաշա փողոց

Հեռաձայն 56114 - 56115

ՄԱՍՆԱՃԻԻՂ

3 Մադրապի փողոց - Հեռաձայն 56116

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

18 Ֆուս Ա. փողոց - Հեռաձայն 22305

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՔԱԵԱՆ-ՖՐՈՒՆՃԵԱՆ

THE CAIRO BRASS FOUNDRY
SAKAYAN & FROUNDJIAN

Մահմաճա - Ղամբա
Հեռագրայն 41279

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ԶՈՒԼԱՐԱՆ

Առողջապահական եւ գեղարուեստական

ԾՈՐԱԿՆԵՐՈՒ
ՄԻԱԿ ՀԱՅԹԱՅԹԻԶԸ

Պղինձէ, երկաթէ, ալլիմինիումէ եւ զանազան
մետաղներէ ձուլուած հաշակաւոր գործեր:

ԱՆՈՆՔ ՈՐ ԱՅՍ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ
ԳՈՐԾ Կ'ՈՒՆԵՆԱՆ
ԶԱՓԱԶԱՆՑ ԳՈՅ ԿԸ ՄՆԱՆ

ALEX. G. AVIERINO ԱՎԻԵՐԻՆՕ

Գանիրէ
8 Էլ-Կինէնա փողոց
Աղեխանդիա
27 Սաաս Զաղլուլ փողոց

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ
ՀԱՄԱՐ

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ
ԿՕՇԻԿՆԵՐ
ԳՈՒԼՊԱՆԵՐ
ՇԱՊԻԿՆԵՐ
ՓՈՂԿԱՊՆԵՐ
ԲՈՒՐԴԷ ԵՒ ԲԱՄՊԱԿԷ
ԱՆԿՈՂԻՆԻ
ԾԱԾԿՈՑՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼՆ

ՃԱՇԱԿԱԻՈՐ
ՏՈԿՈՒՆ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

ՁԵՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ ՉԱԿԱՆ

ԲՈԼՈՐ ՊԵՏԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ

Կ-ՂՊԵՄՆ-Ի

Գանիրէ, Ֆուս Լ. փողոց թիւ 18

Հեռագրայն 59161

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵԻՈՐ

Վ. Թ. ՊԱՐԾԱՆՔԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

175, ԷՄԱՏ ԷԼ ՏԻՆ ՓՈՂՈՑ

(Մասաթի կից)

Պատիւն ունի ծանուցանելու իր յարգելի յանախորդներուն թէ, ստացած է ձմեռնային եղանակի զանազան նորոյթներու նոյն մըքերէ մը, որոնք են բրդեղէն, մետաքսեղէն, բամպակեղէն, չապիկցու եւ բիծամացու ամենաընտիր կերպասներ, հագուստի գազմիրներ, անկողինի բուրդէ եւ բամպակէ ծածկոցներ, գուպաներ, փողկապներ, եւայլն եւայլն, եւ որոնց գէներն անմրցելիօրէն ածան ըլլալով Ձեր իսկ շահը կը պահանջէ այցելել անգամ մը, Ձեր գնումները ընելէ առաջ:

ՓՈՐՁԵՑԷՔ

ԳՈՂ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԻԱԿ ԱՐԳԻԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՆԱՍԻՊ-ԹՈՐԳՈՄ

187 Էմաս-էլ-Տին փողոց Հեռագրային 43361

ՄԱՍՆԱԳԵՏՔ

Լուսաւոր նշանաստեղծներու

Մեքսիկայ կարասիներու

Արգիւական լուսաւորութեանց

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՑ

Atax լուսաստեղծներու

Stadal Գրանտական ալիւմինիումի

Էլ Isorel նարարարութեան խախտումներու:

= 33 =

Գ. ԱՐԱՐ

Տեսարանը կը ներկայացնէ Վարդօի սան մեջ հիւրանարան մը: Աջ ու ձախ դուռներ: ձախ կանկարասի: Խորը խոշոր ֆոնօկրամ մը:

ՏԵՍԻԼ Ա.

ԹՈՐՈՍ առածին, յետոյ ՄԱԿԱՐ

ԹՐՍ. (գիրկը պեպեք մը, քիկնարոտի մը վրայ նստած) Վա՛յ չարածճի, կը խնդաս կոր հէ՛: Դուն ալ սկսար մեծ հորդ պէս զիս ծաղրել: Ազգորիկ մանչուկ, նոնոչիկ մանչուկ, անտուակ մանչուկ: (Պեպեքը կ'սկսի լալ). Է՛, իշթէ աս չեղաւ. Մի լար պէպեքս, մեղք ես, վերջը կը սիւտարնաս: (Սեղանին վրայ գտնուող պիպեռօնը բերանը դնելով) Ա՛ռ, ա՛ռ և լուէ: Այս առաւօտ տէրս և տիրուհին եկեղեցի գացին, աս անթիքան ալ ինծի ձգեցին: Եթէ լալկան կամ ճղղած պէպեք մը ըլլար, չտոտնց պատուհանէն վար նետած էի: Աս պէպեքը խելացի է, թոնթոչիկ է, անուշիկ է: (Կը համբուրէ): Ականջիս ձայն մը եկաւ... կարծեմ Թորոս պոռացին: Արդեօք նշանածա է: (Ոսփի կ'ելլէ եւ աջ կողմի պատուհանին մօտենալով) Այո՛, ինքն է, իմ մէկ հատիկ հրեշտակս: (Չեռնովը «ինչպէս ես» ի նշան կ'ընէ): Ե՞ս... աղէկ եմ... այսօր... այսօր չեմ կրնար տունէն բաժնուիլ: Մեծ էֆէնտիին ծննդեան վաթսուներորդ տարեդարձն է... այո՛... ցերեկին ճոխ սեղան մը պիտի ունենանք... Հի՞ւր... չեմ կարծեր... Զեռքի՛նս... պէպեքն է... տառօնը քեզի... ինչո՞ւ... պէպեք ունենալ չե՞ս ուզեր: (Մակար ձախ կողմէն կ'երեւայ եւ Թորոսը մտիկ կ'ընէ):

ՄԿՐ. (Մեկուսի) Որո՞ւ հետ կը խօսի:

ԹՐՍ. Հա հոգիս հա... սեւեռլիկ աշուկներդ սիրեմ:

ՄԿՐ. (մեկուսի) Թշուտոսկանը երկու շարաթ է որ նշանուեցաւ, գործը բաւական եփեր է արդէն:

ԹՐՍ. (միշտ պահուհանէն) Եթէ մանչ ըլլայ, հօրս անուէնը, Արիսողոմ պիտի դնեմ, իսկ եթէ աղջիկ, մօրս անուէնը, Անթառամ:

ՄԿՐ. (մեկուսի) Տարի մը նշանած մնալէ յետոյ, պիտի տմուսնանայ, զաւակ պիտի ունենայ, անուէն ալ կամ Արիսողոմ կամ Անթառամ պիտի դնէ:

ԹՐՍ. Ան քու խնձորի պէս այտերդ խածնելով պիտի հատցունեմ եւ սեւուելիկ աչքերդ ալ փորելով, տեղը չաւիչ պիտի դնեմ:

ՄԿՐ. Խեղճ աղջիկ, բաւական քաշելիք ունիս:

ԹՐՍ. Հիմա՞յ... չեմ կրնար գալ: Ծերուկը հոս է, ես ալ զբաղած եմ: (Չեռնովը նշան կ'ընէ) Ատից... Կէս օրէն յետոյ կրկին կը տեսնուինք: (Դառնալով Մակարը կը տեսնէ) Վա՛յ, էֆէնտիս հոս է եղեր:

ՄԿՐ. Որո՞ւ հետ կը խօսէիր Թորոս:

ԹՐՍ. Ո՛չ ոքի:

ՄԿՐ. Նշանածիդ հետ, ոչնպէս չէ՞: Դրացիին սպասուէիին հետ նշանուելիդ, կարծեմ մեզի բաւական սուղի պիտի նստի: Ալ բանդ գործդ ձգած, ամբողջ օրը պատուհանէն չես զատուիր կոր:

ԹՐՍ. Ա՛խ էֆէնտիս, ներողամիտ եղէք. ի՞նչ ընեմ, ձեռքս չէ: Նշանուած ըլլալը շատ համով բան է եղեր:

ՄԿՐ. Համը շատ շուտ հասկցեր ես: Ըսէ՛ նայիմ, նշանածիդ անուէնը ի՞նչ է:

ԹՐՍ. Թաղուէի:

ՄԿՐ. Աղուօր անուէն:

ԹՐՍ. Անմասն աղջիկ է, էֆէնտիս: Թաղուօր-ներու տրժանի թաղուէի մըն է:

ՄԿՐ. Մերինները դեռ չեկան:

ԹՐՍ. Ո՛չ:

ՄԿՐ. Եղբայրս:

ԹՐՍ. Ո՛չ: Պարոն Սերոբն ալ եկեղեցի գնաց:

ՄԿՐ. Ո՛չ: Անձական գործի մը համար, կարծեմ մէկու մը հետ ժամադրութիւն ունէր: Պէպէքը շատ նեղեց քեզի:

ԹՐՍ. Երբէ՛ք: Երկու ժամուան մէջ հազիւ մէկ անգամ լացաւ: Աստիկ հրեշտակի պէս պէպէք ունե-նալը, մարդուս համար զանձ է զանձ: Քնացաւ: Եր-թամ անկողինին վրայ դնեմ: (Սենեակ կը մտնէ):

ՄԿՐ. Ոտքի ձայն եկաւ ականջիս: Ո՞վ է արդ-եօք: (Թորոս սենեակէն կ'ելլէ). Թորո՞ս, նայէ ո՞վ է եկողը:

ԹՐՍ. (մեջտեղի դուռնէն նայելով). Պարոն Սե-րօբն է:

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՆՈՅՆՔ — ՍԵՐՈՅ

ՍՐԲ. (մտնելով). Բարեւ ձեզ: Ինչպէ՞ս ես եղբայր, լա՞ւ ես:

ՄԿՐ. Երէկուան վրայ աւելի լաւ եմ: Ոսկորներս ցաւը բաւական նուազած է: (Թորոս սենեակը կարգի դնելով կը գբալի):

ՍՐԲ. Ալ ուրիշ անգամ կրկնելու պէտք չունիմ: Քու միակ դարմանդ բանի մը վրայ չի մտածելն է:

ՄԿՐ. Ես ալ անանկ ընել կը մտածեմ կոր, բայց չըլլար կոր:

ՍՐԲ. Պէ՛տք է որ ըլլայ: Ի՞նչ ունիս մտածելիք: Փա՛ռք Աստուծոյ, ես դեռ ողջ եմ: Փաշայի պէս փե-սայմը ունիս, հրեշտակի պէս ալ աղջիկ մը: Հապա թող-նիկդ... Ալ ի՞նչ կը պակսի քեզի երջանիկ ըլլալու համար:

ՄԿՐ. Միքայէլը տեսա՞ր: Ի՞նչ ըրաւ: զործը կարգադրե՞ց:

ՍՐԲ. Ի՞նչ պիտի կարգադրէ: Պիթը բերանը դարձուցեր է:

ՄԿՐ. Տեսա՞ր մի ետ: Ա՛յ քեզի փորձանք մը ես:

ՍՐԲ. Վրան չեմ մտածեր իսկ: Ի՛շ օլաճաւընա վարըր: Միքայէլէն բաժնուեցայ, եկեղեցի գացի: Հոգաբարձու աղաները ամէնքն ալ հոն էին: Մինակ Տրդատ էֆէնտին պակսս էր: Գիտե՞ս թէ ինչ էր իրենց խօսակցութեան նիւթը:

ՄԿՐ. Ի՞նչ:

ՍՐԲ. Տրդատ էֆէնտին երէկ տեսարակները դատարան յանձներ է և կառավարութիւնն ալ անմիջապէս խանութը կարմիր մոմով կնքեր է:

ՄԿՐ. Իրա՞ւ կ'ըսես Սերոբ: Է՛յ, հիմա կը խնւթենամ:

ՍՐԲ. Ինչո՞ւ այդքան կը դարձանաս: Օր մը չէ օր մը ըլլալիքը ատ էր արդէն: Անհաշիւ գործին վախճանը աս է: Ես այս բանը քեզի ըսել անգամ չէի ուզեր, բայց դիտումնուոր կերպով ըսի, որպէսզի հասկընաս և համազօւլիս որ դեռ քենէ պէթէրներ կան: Վաղը, Տրդատը երեսը անգամ նոյսղ չպիտի ունենայ. պէլքի ալ պիտի մուրայ:

ԹՐՍ. Հէ՛մ ալ արժանի է: Գրպանը երկու փորս մտաւ նէ, նէ՞ օլտում ալէլիսի եղաւ: Ամէն բան մոռցաւ. Աստուածն ալ, խիղճն ալ, խեղճն ալ, կարօսն ալ: Օ՞րս, միւսթահախ է:

ՄԿՐ. Ատ ի՞նչ կը նշանակէ: Դուք ուրիշ՞ կը ճանչնաս Տրդատ էֆէնտին:

ԹՐՍ. Կը ճանչնամ էֆէնտին և շատ լաւ կը ճանչնամ: Անուհս սէրսէմ ելած է ամա, իմ աչքէս և աշկանջէս բան չի փախիր:

ՍՐԲ. Ըսե՛լ է բան մը գիտես իր մասին:

ԹՐՍ. Բան մը չէ, բաներ: Հիմա ես ձեզի մէկ հոտը ըսեմ և դուք անմիջապէս կը հասկնաք անոր ինչ ըլլալը:

ՄԿՐ. Սխալ բան մը իմացած չըլլաս Թորոս:

ԹՐՍ. Ո՛չ էֆէնտին ոչ: Բան մը, որուն ես անձամբ ներկայ եղած եմ: Աս աչքերովս տեսայ և տկանջներովս լսեցի: Կը յիշե՞ք, անցեալ տարի գոնձումի մը համար, զիս Կուռնելիոս էֆէնտին զրկած էիք: Երբ իր մօտ առաջնորդուեցայ, տեսայ որ Տրդատ էֆէնտին ալ հոն էր, ինչպէս նաեւ Աղքատախնամ մարմինէն երկու անդամներ ալ:

ՄԿՐ. Է՛յ...

ԹՐՍ. Աղքատախնամի անդամները եկած էին կարօտեալներու համար դրամ հաւաքելու: Կուռնելիոս էֆէնտին, առանց մարդիկը շատ յոգնեցնելու, անմիջապէս դրամարկը բացաւ և տասը ոսկի նուիրեց:

ՍՐԲ. Աֆէրիմ Կուռնելիոս էֆէնտի:

ԹՐՍ. Կարգը եկաւ Տրդատ էֆէնտին: Մարդիկը երկու ժամ քարոզ կարդացին, դուք շարժող բաներ ըսին, աղքատ ընտանիքի մը նոյն գիշերը անօթի պտուկիլը մէջ բերին, բայց... ըհը... (ձեռքը սեղանին զարնելով). Նա՛, եթէ ատ փայտին կտորը խօսք կը հասկնայ նէ, ան ալ կը հասկնայ:

ՄԿՐ. Է՛, վերջապէս բան մը տուա՞ւ:

ԹՐՍ. Բան մըն ալ չտալէն ետքը, ի՞նչ պատասխանէ տղէկ: Մերին տէրտը մեզի բաւական է, աղքատներով զբաղելու ժամանակ չունինք: Ի՞նչ ըսել է էֆէնտիմ, թող երթան աշխատին հացերին ճարին ըսաւ: Ատենապետ էֆէնտին, որ պատկառողքու մարդ մըն էր, քաղաքովար կերպով հասկցուց Տրդատ էֆէնտին թէ այդ կարօտեալներուն մէջ ձերեր և անկար-

ներ կան. իսկ եթէ աշխատելու պատրաստակամներ ալ գտնուէին, անոնց ալ գործը կը պակսի:

ՄԿՐ. Է՛յ, տաճոր ի՞նչ պատասխանեց:

ԹՐՍ. Մեր ընկիւք օգնութիւնը, ատանկներուն տեսակ մը քաջալերական է: Թող անօթի մնան էֆէնտիմ, չըսէ մի:

ՍՐԲ. Վա՛յ սարսափելի մարդ:

ՄԿՐ. Ծօ առ ի՞նչ անխղճութիւն:

ԹՐՍ. Եթէ անօթի մնալը այդքան զիւրիւն բան է, քանի մը օրուան համար թող ինքն իր վրայ փորձէ: Փորը կուշտ, կռնակը տաք, ճառթ ճռռթ նետելը ամէն մարդ ալ կրնայ ընել:

ՄԿՐ. Շիտակը հաւատալիս չիգար կոր:

ԹՐՍ. Հաւատացէ՛ք էֆէնտիս հաւատացէ՛ք: Բնածս ոչ բանբասանք է և ոչ ալ պատմուածք, այլ կատարեալ իրողութիւն: Է՛հ, խուրպան ըլլամ Աստուծոյ զօրութեանը, ուշ կամ կանուխ արդարօրէն պատշաճը կը տնօրինէ:

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՆՈՅՆՔ — ԱՆԱՀԻՏ — ՎԱՐԴՈ

ԱՆՀՏ. (Չեռֆերնին մէյմէկ ծաղկեփունջ, ամուսնոյն հետ կը մտնեն: Անահիտ որ լսած էր Թորոսին վերջին խօսքերը) Նորէն ի՞նչ կը ճառես Թորոս: Կ'երեւի մոռաններդ եկած են:

ԹՐՍ. Եկող գացող չիկայ տիկին, բայց երբեմն ինծի պէս սէրսէմները հեռորներ կը դառնան, մաշաւանդ երբ չսիրած մէկու մը մասին խօսին:

ԱՆՀՏ. Բարեւ հայր:

ՎՐԴ. Բարեւ պապա: (Երկուքն ալ Մակարի ձեռքը համբուրելով փունջերը կը ներկայացնեն):

ՄԿՐ. (գոհ եւ զուարդ, ծաղիկները հոսոսելով). Ի՞նչ անուշ հոտ, ի՞նչ հիանալի ծաղիկներ:

ԱՆՀՏ. Շիտակը հայրիկ, մեր ծաղկեվաճառը ճաշակաւոր և փորձառու մարդ է: Պարագ մը ունի որ մարդս հիացումով կը դիմէ: Մարդը տարիներ քուսաբանութեան հետեւէր և այս գործին մասնագէտը եղեր է: Պալատին ալ հայթայթիչն է գիտե՞ս հայր:

ՎՐԴ. Աս ծաղիկները սիրելի հայրիկ, մեր խնդակցութեան և երախտիքի անկեղծ արտայայտութիւնն է: Մենք մեր բոլոր սրտովը կը մաղթենք որ դեռ երկար տարիներ ապրիք և մեզի հովանաւորէք ձեր թանկագին գոյութեամբը:

ՄԿՐ. (Չափազանց յուզուած). Շա՛տ ապրիս փեսաս: Ինչպէս կը տեսնէք, ուրախութենէս կ'արտասուեմ: Այս արցունքներս թող իմ հայրական սրտաբուխ օրհնութեանցս թարգմանը ըլլան:

ՍՐԲ. (ցած ձայնով Թորոսին). Կը տեսնե՞ս Թորոս, թէեւ ձկնորսի մը զաւակ է, բայց ի՞նչ վեհ զգացումներ ունի:

ԹՐՍ. Մեզք որ ես ալ տիրոջս նուէր մը չի կրցի բերել:

ՍՐԲ. Աղէկ միաքս ձգեցիր: Նուէր մըն ալ ես առած եմ, գրպանս մտցայ: Տրդատին պարագան զիս շուարհացուց:

ԱՆՀՏ. (Վարդօին հետ ունեցած անձայն խօսակցութիւնը քնդիմանալով). Հայրիկ, Վարդօն իր կողմէն քեզի պզտիկ նուէր մը պատրաստած է, ինծի առաւ որ քեզի յանձնեմ: (Քրէսի ֆոնսիէ մը կուտայ):

ՄԿՐ. Ի՞նչ է առ աղջիկս:

ԱՆՀՏ. Քրէտի ֆանսիէ մը: Կը մաղթենք որ առաջին պարգեւն ալ շահիս:

ՄԿՐ. Շնորհակալ եմ աղջիկս: Ես արդէն շահելիքս

շահեր եմ: Վարդօի պէս փեսայ մը ունենալը, արդէն Քրէտի Ֆօնսիէին առաջին պարզեւը շահիլ ըսել է:

ՍՐԲ. (Թորոսին պզտիկ տուփ մը տալով). Տո՛ւր, իրեն տուր և ըսէ որ քու կողմէդ է այս նուէրը:

ԹՐՍ. Մէջը ի՞նչ կայ:

ՍՐԲ. Սիկարէթի արծաթ տուփ մը:

ԹՐՍ. Ձեր անուանով տամ աւելի լաւ չըլլա՞ր:

ՍՐԲ. Ինչ որ կ'ըսեմ ան ըրէ: Ես ուրիշ առթիւ նորէն պարտքս կը կատարեմ:

ԹՐՍ. (Մակարին ուղղուելով). Յարգամեծա՛ր տէրս: Այսօր ամենուս համար ալ խիստ հաճելի և ուրախաւիթ օր մըն է: Ձեր ծննդեան վաթսուներորդ տարեդարձը: Որպէս նուէր, Աստուած ձեզի հրեշտակի պէս թռչնիկ մը տուաւ. ձեր աղջիկն ու փեսան ծաղիկներ մատուցին. իսկ ես՝ ձեր խոնարհ ծառան, խոր երախտագիտութեամբ կը համարձակիմ ոս պզտիկ նուէրը ընել ձեզ: (Տուփը կուտայ):

ՄԿՐ. Ի՞նչ է ատ Թորոս: (Կը բանայ, կը նայի եւ գոն մնալով). Շնորհակալ եմ:

ԹՐՍ. Ձեջին բան մը: Կը խնդրեմ որ իբր յիշատակ պահէք զայն:

ՎՐԴ. Կը տեսնէ՞ք, Թորոսը որքան փոխուած է: Եթէ մօտէն ճանչցած չըլլայինք զինքը, անպայման հոգեւոր մը պիտի կարծէինք:

ԹՐՍ. Նշանուեցայ, խելքս գլուխս եկաւ: Երբ վաղը ամուսնանամ, չպիտի ճանչնաք զիս:

ՄԿՐ. Աղջիկս, այսօր օտար հրաւիրեալներ ալ պիտի ունենա՞նք մեզի սեղանակից:

ԱՆՀՏ. Ո՛չ հայր, մենք մեզի ենք:

ՄԿՐ. Ուրեմն կրնա՞մ առաջարկ մը բերել:

ԱՆՀՏ. Ըսէ հայր, ի՞նչ կը փափաքիս:

ՄԿՐ. Կ'ուզեմ որ Թորոսին նշանածը այս ցերեկ մեզի հետ ըլլայ և մեզի սեղանակից:

ԱՄԵՆՔՆ ԱՆ. (ուրախութեամբ). Այո՛, լաւ կ'ըլլայ: ՎՐԴ. Հիանալի՜ գաղափար:

ԹՐՍ. Աս ի՞նչ մեծ պատիւ է որ կ'ընէք ինծի:

ԱՆՀՏ. Այո՛ Թորոս, լաւ կ'ըլլայ: Այսպէսով թէ՛ նշանածդ մօտէն տեսած՝ և թէ իրեն հետ ալ ծանոթացած կ'ըլլանք:

ԹՐՍ. Խնդիր է թէ այսօր պիտի կարենա՞յ դուրս ելլել:

ՍՐԲ. Եթէ կարեւոր պատճառ մը ունի, հոգ չէ, ուրիշ օր մը կուգայ:

ԱՆՀՏ. Եթէ ազատ է, գնա չուս զինքը հոս բեր:

ԹՐՍ. Անմիջապէ՛ս տիկին: Եթէ գահաժառանգը ուզէք, ներսը մահճակալին մէջ մըշըլ մըշըլ կը քնանայ կոր: (Կ'ելլէ):

ՎՐԴ. Քիչ առաջ կատակ չէր ըրածս: Հաւատացէ՛ք որ այս մարդը նշանուելէն յետոյ բոլորովին փոխուեցաւ: Շիտակը շատ կը սիրեմ զինքը:

ՄԿՐ. Այո՛, ես ալ կը սիրեմ, լաւ խմոր է, հաւատարիմ է, բայց երբեմն ալ շատ ցաւաքար գործեր ունի:

ՎՐԴ. Ունէր պիտի ըսենք, քանի որ այժմ ուղղուած է: (Սերոբին մօտեցալով). Իսկ դուք սիրելի հօրեղբայր, ի՞նչպէս անցուցիք օրերնիդ:

ՍՐԲ. Մէկ երկու բարեկամներու հետ շատախօսութիւն, յետոյ եկեղեցի և յետոյ տուն:

ԱՆՀՏ. Դեղդ առի՞ր հայր:

ՄԿՐ. Դեռ ո՛չ: Ժամը քանի՞ն է: (Ժամացոյցը նայելով). Այո՛, տասնմէկն է. տուր տեսնեմ աղջիկս:

ԱՆՀՏ. (ղեղը դգալին մեջ լեցնելով հօր կը մօտեցնայ). Բաց բերանդ հայր:

ՄԿՐ. Ի՞նչ, մե՞նք ալ պէպէք եղանք:

ԱՆՀՏ. Այո՛: Ա՛յ հիմա դերերը փոխուած են: Ես

մայրիկ եմ, դուն ալ պէպէքս: (Դեղը խմցնելէ յետոյ).
Դիչ մը ջուր ամմ հայր:

Մկր. Ո՛չ աղջիկս, արդէն շատ քաղցր և շատ ալ
համով դեղ մըն է: Եթէ դժուր մըն ալ տաս, չէ՛ չպի-
տի ըսեմ:

ՎրԴ. Անահիտ, պէպէքը ո՞ւր է:

ԱնՀՏ. Ներսը կը քնանայ: Բա՞ն մը կ'ուզես:

ՎրԴ. Ո՛չ. եթէ արթուն ըլլար, քիչ մը պիտի
սիրէի:

ԱնՀՏ. (Թորոս կը մտնէ). Եկա՞ր Թորոս. ի՞նչ լուր:

ԹրՍ. Պիտի գոյ տիկին, բայց քիչ յետոյ: Աշ-
խատանքի հազուստով գալ չուզեց. քիչ մը պիտի
զարգարուի և այնպէս պիտի գոյ:

ԱնՀՏ. (կատակելով). Աչքիդ աղուոր երեւնալու
համար, այնպէս չէ՞:

ԹրՍ. Ո՛չ տիկին, ձեզի յարգած ըլլալու համար:
Ան արդէն սրտիս մէջ իր որոշ տեղը գրաւած է, նոյն
իսկ խոհանոցի հազուստով:

ԱնՀՏ. Շատ կը սերե՞ս զինքը Թորոս:

ԹրՍ. Խնթի՛ր պէս: Ա՛խ տիկին, աս աղջիկը
Աստուած հանեց դիմացս: Եթէ գիտնաք ի՞նչ ազնիւ
քնաւորութիւն ունի և որքա՞ն բարի է: Բաւական ալ
զարգացած է: Պարտիզակի Ազգային վարժարանը ա-
ւարտած է: Մայրենի լեզուն լաւ կը գրէ ու կը խօսի:
Ջուրի պէս յունարէն գիտէ: Ասկէ զատ լաւ ձայն ունի
և լաւ ալ պարել գիտէ:

Սրբ. Թորոս, կեանքդ այնքան գոհունակ կը պատ-
մես կոր որ, իմ ալ նշանուելիս կուգայ կոր:

Մկր. Ի՞նչ կ'ըսես Սերո՛բ, արդեօք ես ալ ամուս-
նանա՞մ:

ԹրՍ. Այո՛, հաւատացէք ըսածներուս: Եթէ վաղը
միւս օր ամուսնանամ, պիտի տեսնէք թէ սրբան եր-
ջանիկ տուն մը պիտի կազմեմ:

ՎրԴ. Ատիկա մեր ամենուս ալ փափաքն է:

ԹրՍ. Յիսուս ոսկի ալ դրամածիտ տալ ուզեց,
խնայած դրամը, բայց ես մերժեցի:

ԱնՀՏ. Ինչո՞ւ Թորոս:

ԹրՍ. Եթէ քովս դրամ ըլլայ, կրնայ ըլլալ որ
բացէն տոկոսական գործի մըն ալ ձեռնարկեմ և ան-
յաջողութեան մատնուիմ: Այն ատեն պիտի ստիպուիմ
տեսարակներս դատարան յանձնել և հանգիստս ալ խռո-
վել: Լաւ է որ դրամը իր քովը մնայ. ապագային
կրնանք հաղար տեսակ ձախորդութիւններու բաղխիլ:

ՎրԴ. Կը գնահատեմ քու առողջ մտածումդ Թո-
րո՛ս:

ԹրՍ. Եւ յետոյ, դրամը երբ կանանց քովը ըլլայ,
հոգիներն կ'ելլայ, բայց դրամ չելլար: Կինը՝ ինծի հա-
մար պանքայէ մը աւելի ապահով է:

ԱնՀՏ. Կը տեսնե՞ս Վարդօ, Թորոսը ի՞նչ տարօ-
րինակ մտածումներ ունի:

ԹրՍ. Ինչո՞ւ տարօրինակ ըլլայ տիկին: Հաւա-
տացէ՛ք եթէ մայրս չըլլար, հայրս հապը շատո՞նց
կ'լլած էր:

Մկր. Հիմա համոզուեցայ Թորոս որ քու այս
նշանուածքդ քեզի մեծ օգտակարութիւն ունեցած է:
Այո՛, երբ վաղը ամուսնանաս, ամենուս ալ դաս պի-
տի տաս:

ԹրՍ. Քաւ լիցի էֆէնտիս: Ոտքի ձայն տռի.
արդեօք նշանա՞մ է: (Մեղջեղէն կ'ելլէ):

Սրբ. Թորոսին ըսածները կարծես շատ ալ պարապ
բաներ չեն: Մարդուկը ամէն բան լաւ ուսումնասիրեր
է: Ասանկները երբեք թշուառ չեն ըլլար կեանքեր-
նուն մէջ:

ՏԵՍԻԼ Դ.

Ն Ո Յ Ն Ք — Թ Ո Ր Ո Ս — Թ Ա Գ Ո Ի Հ Ի

ԹՐՍ. (Թագունի մաքուր հագուած է: ձերմակ պօնե եւ գոգնոցով). Մտի՛ր հոգեակս, նազ մի ընե՛ր: Մեր հանձը եւ էֆէնտին, պարզ եւ պատուական մարդիկ են:

ԹԳՀ. (ամչֆոս եւ նազանֆով մը կը մտնէ). Բարեւ ձեզ:

ԱՆՀՏ. Բարի եկար աղուոր աղջիկ: (Մօտնալուով). Տուր ձեռքդ տեսնեմ: (Չեմքը ձեռքերուն մէջ կ'առնէ: Թագունի անուշ նայուծ մը կը նետէ տիկինին). Աս ի՞նչ անուշիկ աչքեր ունիս:

ԹԳՀ. Ձիս կը չփայտէ՞ք տիկին:

ՎՐԴ. Հապա հասակը, շարժուածքները, վայելուչ հագնուածքը: Պառլօ՛ Թորոս, կը գնահատեմ ճաշակդ:

ԱՆՀՏ. Շատո՞նց է որ մեզի դրացի ես:

ԹԳՀ. Գրեթէ երկու տարի:

ԱՆՀՏ. Գո՞հ ես տէրերդ:

ԹԳՀ. Չափազանց: Անոնք հայրիկ եւ մայրիկ են ինձի համար:

ԱՆՀՏ. Երբէք ուշադրութիւն չէի ըրած թէ ասանկ սիրունիկ դրացուհի մը ունիմ:

ՄԿՐ. (կատակելով). Անոր ալ Թորոսը ուշադրութիւն ըրեր է:

ԹՐՍ. Երբէ՛ք տէր իմ: Խըստէթը ասանկ է եղեր: Տասը վայրկեանի մէջ կարգադրուած գործ մը:

ՍՐԲ. Ինչ որ ալ ըլլայ, կը մաղթենք որ իրար լաւ հասկնաք եւ երջանիկ կեանք մը ունենաք:

ԹՐՍ. Ամէն: (Թագունիին). Ամէն ըսէ աղջիկ:

ԹԳՀ. Կ'ամաչեմ:

ԹՐՍ. Հոս ամչնալու ի՞նչ կայ: Ամէնը ամենուն համար է: Ամէն ըսէ որ երջանիկ ըլլանք:

ԹԳՀ. (ակնածանօք). Ամէն:

ԹՐՍ. (ցած ձայնով Թագունիին). Ամէնդ սիրեմ, հոգիս:

ԱՆՀՏ. Անունդ Թագունի է այ՛պէս չէ՞:

ԹԳՀ. Այո՛:

ԱՆՀՏ. Հայերէն լաւ գիտես եղեր:

ԹԳՀ. Այո՛:

ԱՆՀՏ. Բաւական սահուն յունարէն ալ կը խօսիս եղեր:

ԹԳՀ. Այո՛:

ԱՆՀՏ. Երգելու համար լաւ ձայն ունի՞ս:

ԹԳՀ. Այո՛:

ԱՆՀՏ. Իսկ պարելու համար ճկուն ոտքեր:

ԹԳՀ. Այո՛:

ՄԿՐ. Անահիտ, աղջիկս, անանկ բաներ կը հարցնես որ խեղճը «այո» էն զատ ուրիշ պատասխան տըլած չունի: Փոխէ՛ խօսակցութեան ձեւը որ սա աղջկան ձայնը իմանանք:

ԹՐՍ. Այդ պաշտօնը ինձի տուէք էֆէնտին, ես անիկա խօսեցնելու միջոցը գիտեմ:

ՄԿՐ. (Թորոսին). Խօսէ տեսնենք:

ԹՐՍ. Թագունի՛, հոգեակս, ինձի հանդէպ միշտ պարտաճանաչ պիտի ըլլա՞մ:

ԹԳՀ. Անշուշտ:

ԹՐՍ. Ձիս լքելով ուրիշի մը հետ պիտի ամուսնանա՞մ:

ԹԳՀ. Երբէք:

ԹՐՍ. Խօսքերուս եւ խորհուրդներուս պիտի հաւատակի՞ս:

ԹԳՀ. Երբէք:

ԹՐՍ. Ամուսնանալէ յետոյ, պատահի որ գիշեր մը գինով տուն վերադառնամ, պիտի բարկանա՞մ:

ԹԳՀ. Երբեք:

ԹՐՍ. Երբ հիւանդանոցում, զիս հիւանդանոց պիտի զրկե՞ս:

ԹԳՀ. Երբեք:

ԱՆՀՏ. Խնդճ աղջիկ, հարցաքննիչ դատաւորի մը պէս քեզի բաւական նեղեցինք:

ԹԳՀ. Երբեք տիկին:

ԹՐՍ. Սուրբ պատկէն յետոյ, մինչեւ գերեզման ինծի հաւատարիմ պիտի մնա՞ս:

ԹԳՀ. (որ տիկինին միջամտողներէն swinում եր). Երբեք:

ԹՐՍ. Հէ', ի՞նչ ըսիր: (Ամենքն ալ կը խնդան):

ԹԳՀ. Երբեք ըսի: Իսկ դուն ի՞նչ ըսիր:

ԹՐՍ. Քանի որ չիմացար ըսածս, ինչո՞ւ պատաս-
խանեցիր:

ԹԳՀ. Ուշադրութիւնս տիկինին դարձուցած էի,
ըսածդ լաւ չիմացայ:

ԱՆՀՏ. Այո', այո', քիչ մը խօսքի բռնեցի զինքը:

ՎՐԴ. Հիմա ձգենք այս անտեղի հարցումները և մեր գործով զբաղինք: Թագուհի', անշուշտ Թորոսը ըսաւ թէ այսօր մեր սիրելի հայրիկին ծննդեան վաթ-
սունհարորդ տարեդարձն է: Այս բարեբաւտիկ առի-
թով, փափաքեցանք որ դուն ալ մեզի սեղանակից
ըլլաս:

ԹԳՀ. Չափազանց աղնիւ էք պարոն: Մեծ պատիւ է որ կ'ընէք ինծի: Սակայն կը ցաւիմ որ պարտակա-
նութեանս մէջ թերացած եմ:

ԱՆՀՏ. Ինչո՞ւ Թագուհի:

ԹԳՀ. Որովհետեւ եթէ երկու օր առաջ գիտնայի
այսօրուան արժէքը, այն տանն, ես ալ իմ կարգիս
նուէր մը կը պատրաստէի, իմ անկեղծ երախտիքս
յայտնելու համար: Առանց մօտէն ճանչնալու, ես ալ

հայրիկը շատ կը սիրեմ, որովհետեւ Թորոս իր բարե-
մասնութեանց մասին յաճախ խօսած է:

ՄԿՐ. Շատ ապրիս աղուոր աղջիկս: Կը գնահատեմ
այդ աղնիւ զգացումդ: Յաւանական երջանիկ ըլլաք:

ՎՐԴ. Ամէնքս ալ կը ձայնակցինք հայրիկին բա-
րեմաղթութեանց: Եթէ կը թոյլատրուի ինձ, առա-
ջարկ մը ունիմ ընելիք:

ԱՄԷՆԲԸ. Այո', այո':

ՎՐԴ. Թագուհիին այսօր մեզի հետ ճաշելու պա-
րագան անտէնկալ մըն էր թէ՛ մեզի և թէ՛ իրեն հա-
մար: Եթէ կ'ուզէ որ Թագուհին ու է կերպով գոհա-
ցում պատճառէ հայրիկին, ճաշարան իջնալէ առաջ,
կրնայ ան մեզի իր անուշ ձայնովը երգ մը երգել, և
կամ իր ձկունն սաքերովը պար մը պարել:

ԱՄԷՆԲԸ. — Հիմա ալի՛ գաղտնիք:

ՎՐԴ. Ընտրութիւնը իրեն կը ձգենք, կ'ուզէ կը
պարէ, կ'ուզէ կ'երգէ: Թորոս, անշուշտ ներողամիտ
կ'ըլլաս այս առաջարկը բերելուս: Ասիկա միջանկեալ
բան մըն է որ ամենուս ալ հաճոյք պիտի պատճառէ:

ԹՐՍ. Ի՞նչ ըսեմ էք նախ: Առաջարկ մը որ իմ
սրտիս ալ կը խօսի: Օ՛ն ուրեմն Թագուհի, կամ պար,
կամ երգ... ո՞րը կը նախընտրես: (Թագուհի խպնոս
եղելոյք մը կ'առնէ): Ես մի ընեմ հոգիս: Ըսէ տեսեմ,
պարե՞լ կ'ուզես թէ երգել:

ԹԳՀ. Կ'ամչնամ:

ՎՐԴ. Ամչնալու բան չիկայ աղջիկս: Այսօր հոս
ամէնքս ալ հաւասարներ ենք: Պիտի ուտենք, պիտի
խմենք և պիտի զուարճանանք: Երբ պարտականու-
թեան ժամը հնչէ, ամէն մարդ իր գործին գլուխը
կ'անցնի:

ԹՐՍ. Իմացա՞ր պարոնին ըսածը: Շո՛ւտ որոշումդ
տուր:

Արտահանված է 1957թ.

ԹԴՀ. Կը պարեմ:

ՎՐԴ. Հոս շատ մը տիւքեր ունինք, որոնց մէջ հիանալի պարեր ալ կան: Կեցէք որ հատ մը ընտրեմ: (Փօսօկրաֆին կը մօտենայ եւ կ'սկսի իստերը խառնել):

ԱՆՀՏ. (հօրը մօտենալով). Գո՞հ ես հայր:

ՄԿՐ. Այնքան քոհ, որ չեմ կրնար բացատրել: Ուրախութենէս տխրեցաւ ալ բացուեցաւ: Երբ սեղանին գլուխը անցնիմ, եղածը չեղածը պիտի լսիմ:

ԱՆՀՏ. Ուզածիդ չափ կեր հայր, անուշ ըլլայ:

ՎՐԴ. Ահա՛ հիանալի կտոր մը: (Փօսօկրաֆը կը լարէ եւ իստը կը դնէ):

ԹՐՍ. Ամէնքն ալ քեզի կ'սպասեն Թագուհի: (Թագուհի նազանով եւ խնամով կ'սկսի պարել: Ամենքն ալ հիացումով կը դիտեն: Մակար, պարի ընթացքին, բարձրանայն կը խօսի):

ՄԿՐ. Ասկէ ետք, աղջիկ ունեցող բարեկամներուս, ձայնս հասածին չափ պիտի պօռամ եւ պիտի ըսեմ. «Բարեկամներ, դիրք կամ գրամ մի փնտռէք: Դրամը կը կորսուի, դիրքը կը խախտի, բայց մարդը կը մնայ: Արժանաւորին տուէք ձեր աղջիկը, հագ չէ թէ ան ըլլայ աղքատ: Տուէ՛ք, ահա՛ ընտանեկան երջանկութիւնը:

ՎԱՐԱԳՈՅՐ ԵՒ ՎԵՐՋ

«Ազգային գրադարան»

NL0358714

ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԳՈՐԾԵՐԸ

Գիշերազգեսք	կաճակեղ.	2 արար	գին և. Դ.	5
Վարձուած սենեակը	»	1 »	» »	2
Կուգայ օր մը ու... բարոյալից քսր.	3	»	» »	10
Ես միտս փոխեցի կաճակեղք.	3	»	» »	5
Շաճ ապրիս փեսաս, տամ-կոսկ.	3	»	» »	5

ԱՆՏԻՊ ԳՈՐԾԵՐ

Մօտային փորձանքները	կաճակեղ.	3 արար	
Պայրախսար կեսուրը	»	3	»
Քառակուսի զլուխներ	»	3	»
Եգիպտահայ քառունը	»	4	»
Ապսիւլ Համլիս եւ Շէլօֆ Հօլմս		5	»
(Ե. Օսեանի մեծ վեպէն քառ.)			

.....

Գ Ի Ն 5 Ե. Դ.

.....